

COMPARACIÓ DEL SERVEI EN CURT I EN LLARG DEL PORTER DINS DE LA FASE OFENSIVA DEL JOC

Treball final de Grau de Ciències de
l'Activitat Física i de l'Esport

Eric POLO SOLDEVILA

Tutor: Ernest Baiget Vidal

4rt curs, Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic

Vic, 10 de Maig de 2013

Índex

1	Marc General.....	4
2	Marc teòric.....	7
2.1	Model de joc.....	8
2.2	El procés ofensiu.....	11
2.3	Estils de joc.....	13
2.4	El joc en curt.....	15
2.5	El joc en llarg.....	17
2.6	El porter dins del procés ofensiu.....	19
3	Marc Metodològic.....	25
3.1	Informació general.....	25
3.2	Contextualització i justificació de la investigació.....	26
3.3	La mostra.....	27
3.4	La investigació.....	28
3.4.1	Esquema tàctic de la investigació.....	29
3.4.2	Instruments.....	36
3.4.3	Procediments.....	38
4	Anàlisi i discussió dels resultats.....	41
4.1	Resultats, interpretació i discussió.....	41
4.2	Conclusions.....	47
4.3	Limitacions i perspectives de futur.....	48
5	Bibliografia.....	50
6	Annex.....	52

RESUM

En el procés ofensiu de la majoria d'equips de futbol, es pot distingir una tendència a jugar en base a dos estils de joc. Un estil basat en un joc en curt, per tal de poder mantenir la possessió de la pilota, i estar durant més temps atacant la porteria contrària. I un altre estil que prefereix buscar la profunditat en les seves accions, anant d'una forma més directe cap a la porteria rival. En aquest treball es pretén analitzar quin dels dos estils és millor perquè un equip encadeni un total de 6 accions, tenint com a referència en l'inici de la jugada al porter. Per tal d'aconseguir-ho s'analitzaran els 24 partits de la fase de grups de l'Eurocopa 2012 a través d'una metodologia pròpia, que ens permetrà saber a través de quines situacions rep la pilota el porter abans de posar la pilota en joc, i a través de quines accions, l'equip no és capaç d'assolir el nombre d'encadenaments marcat.

Paraules clau: Futbol, porter, fase ofensiva, accions, encadenament.

ABSTRACT

In the offensive phase of most football teams you can distinguish a trend to play based on two different play styles. One style is based on short passes in order to maintain the ball possession more time and spend more time attacking the opposite goal. The other style is based on looking for the depth of their actions, going more directly to the opponents' goal. This work aims to analyze which of these two styles is the best for a team for chain 6 actions taking as a reference to the start of the move the goalkeeper. To take the results I will analyze 24 group stage matches of Euro 2012 using my own methodology. This will allow us to know which situations happen before the goalkeeper receives the ball to put into the game and also to know about what actions aren't able to obtain six chaining actions.

Key words: Soccer, goalkeeper, offensive phase, actions, chaining.

1 Marc General

En aquest primer apartat del treball es farà una petita presentació i descripció del que es trobarà en les següents pàgines del treball. Juntament amb això, es plantejaran la hipòtesi principal del treball i els diferents objectius que es volen cercar amb l'elaboració d'aquest estudi.

Així mateix, aquest treball final de grau és l'últim pas cap a la graduació en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport, i com a tal vaig decidir que la temàtica del treball gires entorn de l'esport al qual fa tant de temps que soc aficionat com és el futbol. A partir d'aquí i tot reflexionant, em preguntava sobre coses que havia viscut com a jugador o entrenador, per tal de trobar un aspecte del futbol que m'interessés estudiar i analitzar. Vaig estar-hi un temps, fins que em va venir al cap una idea, podia analitzar algun dels aspectes que estan vinculats amb la sortida de pilota des de darrera, ja que sempre ha estat una fase del joc que m'ha agradat treballar amb els meus equips.

Aleshores només em quedava elegir una problemàtica i un aspecte general que volgués analitzar. Ràpidament em va venir al cap els serveis o accions del porter en atac, i més concretament, sobre el fet de si era millor per l'equip jugar-se amb curt, o bé era preferible jugar-los amb llarg. Així que en el meu cap es va crear la següent pregunta:

S'encadenen més vegades un número determinat d'accions quan el porter serveix la pilota en curt, o n'encadena més quan serveix en llarg?

És que aquest aspecte sempre m'havia rondat el cap, en la majoria d'equips que he entrenat, sempre he intentat que els porters dels meus equips iniciessin les jugades amb posades en joc en curt, perquè tenia la creença que així el meu equip podia sortir amb la pilota més controlada i iniciar de forma més correcta la jugada. Perquè veia que servint la pilota en llarg, una gran part de les posades en joc que es realitzaven no acabaven amb el control de la pilota per part de l'equip que havia començat la jugada.

Per tant, a través de la pregunta creada i seguint la meva intuïció, en aquest treball hom es planteja la següent hipòtesi:

“En la posada en joc del porter en curt s'encadenen un tant per cent més elevat de vegades les 6 accions, en comparació amb la posada en joc en llarg”.

En relació amb això, existeixen un seguit de variables que formen part de la hipòtesi i que seran de gran importància per tal de dur a terme aquest estudi. Aquestes variables a tenir en compte són els serveis o posades en joc que realitza el porter, les accions i l'encadenament. Totes aquestes variables estan explicades amb més profunditat en el marc metodològic

Un altre punt d'aquest apartat són els objectius que es plantegen assolir en l'elaboració d'aquest treball. Val a dir, que diferenciaré l'objectiu principal del treball que manté una gran relació amb la hipòtesi, i els objectius secundaris que seran aquells que complementaran d'alguna manera l'objectiu principal de la cerca, i que ajudaran a entendre molt millor els resultats d'aquest estudi. Així doncs l'objectiu principal de l'estudi és:

- Observar si s'encadenen 6 accions en un tant per cent més elevat de posades en joc en curt que en posades en joc en llarg.

A banda d'aquest objectiu principal que marcarà l'estudi d'aquest treball. També he volgut crear uns objectius secundaris que complementin aquest objectiu principal i facin més entenedora i més rica aquesta recerca:

- Comprovar que els equips que tenen una possessió mitjana de pilota per sobre del 50%, tenen un predomini per realitzar les posades de joc en curt.
- Comparar si els equips que tenen una possessió mitjana per sobre del 54%, tenen una major relació d'encadenaments correctes/incorrectes, que els equips amb una possessió mitjana inferior o igual a 46%.
- Analitzar si més del 50% de les pèrdues de pilota en un servei en curt, es donen en els encadenaments de les passades.
- Examinar si l'acció per la qual hi ha més pèrdues de pilota en un servei en llarg són les disputes aèries.
- Estudiar si la pilota aturada dins de l'àrea és l'acció prèvia que es succeeix més vegades abans d'iniciar una posada en joc per part del porter.

Així doncs, plantejada la hipòtesi principal de la recerca, i especificades les variables que s'hauran de tenir en compte, juntament amb els objectius secundaris que també s'hauran de valorar, és el moment de presentar la resta del treball.

Primer de tot s'hi troba explicat el marc teòric en el qual hom desenvoluparà diferents conceptes a través de les aportacions de diferents autors que ja han parlat sobre

aspectes similars en els seus treballs com són el joc en llarg, el joc en curt, la possessió en el futbol o les actuacions del porter durant l'atac del seu equip.

En segon lloc, es presenta el marc metodològic on hi ha l'explicació de tota la part pràctica que ha envoltat l'elaboració d'aquest treball. Des de l'explicació de quina ha estat la justificació i la mostra de l'estudi, fins als diferents esquemes i tècniques d'investigació que s'han utilitzat per tal d'extreure la informació, que serà necessària per tal de poder verificar la hipòtesi i els objectius secundaris de la investigació.

En tercer lloc, s'hi pot trobar un anàlisi, discussió i comunicació dels resultats, en altres paraules, es presentaran els resultats, s'interpretaran i es discutiran amb els autors exposats en el marc teòric. Tot seguit es presentaran les conclusions en referència a la hipòtesi i els objectius marcats. I es parlarà sobre les limitacions de la recerca i les perspectives de futur.

Finalment s'hi pot trobar la bibliografia amb les diferents referències utilitzades al llarg del treball. I l'annex amb els fulls d'observació que s'han utilitzat per analitzar els diferents partits i les taules de resultats que s'han utilitzat per tal de crear els gràfics dels resultats.

2 Marc teòric

En aquest segon apartat del treball es realitzarà una fonamentació teòrica sobre el tema principal del treball, el joc en llarg i el joc en curt. Ara bé, en un treball d'aquestes dimensions i tractant-se d'un esport com el futbol, la temàtica també inclou altres elements importants com els models de joc, la possessió de la pilota i fins quin punt és important per aconseguir el rendiment, o la importància del porter en les accions ofensives del seu equip.

L'elecció d'aquest tema com a part fonamental del treball, ha estat fruit d'un llarg procés que va començar l'any passat, moment en el qual, només tenia clar que volia realitzar un treball ambientat en el món del futbol. A partir d'aquí el treball va anar agafant forma a través d'una reunió que vaig tenir amb el professor Albert Rudé i de la qual vaig sortir amb una idea força clara.

L'elecció va ser treballar sobre algun aspecte de com s'inicia el joc. I es que com a entrenador sempre he procurat treballar perquè el meu equip sigui capaç de treure la pilota a través d'un joc en curt i que prioritzi el manteniment de la pilota. Així doncs, se'm plantejava una pregunta al cap, que estava relacionada amb el fet de si era millor per mantenir la pilota, treure la pilota jugada a través de passades curtes o bé treure-la a través d'un joc més llarg i directe.

A partir d'aquí i sabent que volia realitzar algun estudi que estigues relacionat amb la sortida de pilota, vaig decidir centrar el treball en la figura del porter, perquè des del meu punt de vista, és un dels jugadors que més participa en la sortida de pilota, i per tant ha de ser considerat com un jugador més a l'hora d'atacar. Aleshores vaig començar a pensar i estructurar la recerca al voltant dels dos comportaments principals que adopta el porter quan juga la pilota, el joc en llarg o el joc en curt.

No obstant, aquest no és l'únic tema que es tocarà en aquest treball. En el marc teòric també parlaré sobre el model de joc, perquè parteixo des de la idea que un equip de futbol ha de tenir estructurada la seva manera de jugar, entre les quals s'ha de determinar si la pilota es juga a través d'un joc més curt i precís, o bé a partir de buscar més profunditat en les accions. Amb la qual cosa la base perquè un equip utilitzi un estil de joc o un altre dependrà en part de quin sigui el seu model de joc.

A més a més, és concretarà que s'entén per procés ofensiu i què es desenvolupa durant aquesta fase. També s'explicaran les diferents maneres o mètodes que tenen

els equips per atacar durant la fase ofensiva del joc, perquè com en el model de joc, la manera d'atacar també està molt relacionada amb l'estil que utilitza aquell equip.

Tot seguit i entrant ja dins del tema principal parlaré sobre l'estil de joc en curt i l'estil de joc en llarg, destacant les seves potencialitats per entendre perquè s'utilitzen. Finalment com a últim apartat del marc teòric es desenvoluparà el tema del porter com a un jugador més dins del procés ofensiu, per tal de comprovar quines són les seves conductes i accions principals dins d'aquest procés ofensiu.

He decidit estructurar així el treball degut al meu gran interès en la sortida de la pilota dins l'esport del futbol. Sempre he cregut que l'estil de joc en curt era el millor per tal de treure la pilota des de darrera, perquè sempre he tingut la creença que et permet mantenir durant més temps la possessió de la pilota i per tant estar atacant. Però al veure com altres equips no apliquen aquest estil de joc, reflexiones sobre aquesta manera de jugar més directe i penses que també ha de tenir els seus avantatges.

I es per això que he volgut encarar el treball sobre aquesta temàtica, per tal de descobrir quin estil és el més adient per tal d'aplicar en la sortida de pilota, però també per poder estudiar-los i entendre millor les dues maneres de jugar, per tal de poder-les aplicar als meus equips.

2.1 Model de joc

Abans d'entrar a parlar sobre els avantatges i inconvenients que tenen cadascun d'aquests dos estils, crec que es convenient que em centri en el que alguns autors anomenen el model de joc. La principal raó que em porta a introduir el marc teòric en aquest àmbit sorgeix del fet que uns equips optin per utilitzar una tipologia de joc, i alguns altres equips apostin per un altre de ben diferent. Sabent tal i com s'explicarà més endavant que cada un dels estils compte amb unes avantatges i uns inconvenients.

En referència a això, alguns autors com Floro (2012) entenen el sistema de joc com una manera de jugar col·lectivament. Diu que tots els equips tenen una manera de fer les coses i totes aquestes maneres tenen uns elements que necessiten estar coordinats. Explica que el sistema de joc és una manera de jugar, una manera de lluitar contra el rival basant-se en la coordinació de tres elements: la formació, l'alineació i la idea de joc o com anomenen alguns altres autors com Aguado (2012), Tamarit (2007) o Castelo (1999): model de joc.

Per aquest autor la idea de joc col·lectiu que ha de tenir un equip en l'aspecte ofensiu és la manera que té l'equip de portar la pilota a la porteria contraria. Per tant, un equip ha de determinar o tenir definida una idea de joc o model de joc, i ha de tenir clar a través de quina manera atacarà la porteria contraria, i perquè ho farà així.

Sobre aquesta idea Aguado (2012) ens explica d'una forma més concreta el que ell entén per model de joc. Diu que l'objectiu principal del model de joc, és establir connexions entre els diferents integrants del sistema, en altres paraules, que els jugadors que formen part de l'equip siguin capaços de relacionar certs conceptes en moments determinats del joc. Que el model de joc serveixi per orientar i dirigir les relacions dels jugadors i l'organització que l'equip ha de dur a terme.

Per això Aguado (2012) destaca tres premisses que seran necessàries per l'equip a l'hora de coordinar actituds i comportaments dins del camp:

- El model de joc cobra vida quan es percep en el joc i en la competició.
- L'entrenador és el que ha de transmetre el seu model de joc a través de l'entrenament, i a través de pràctiques reflexives que enriqueixin l'entorn.
- L'entrenador és el responsable de dissenyar l'entorn en el qual hauran de treballar els jugadors i de l'estructuració tàctica del model de joc.

Però sobretot destaca que no serà el mateix actuar d'una manera o d'una altre dins del camp, que cada manera d'actuar té les seves conseqüències, i per això l'equip ha de tenir clar el que fa dins del camp, perquè així serà capaç d'entendre que succeeix en el joc, i podrà jugar molt millor.

Sobre el model de joc també ens en parla Portolés (2007; citat a Tamarit (2007)) que el defineix com allò que identifica a un equip determinat. No és només el sistema de joc, o el posicionament dels jugadors, sinó, és la manera com aquests jugadors es relacionen entre ells i expressen la seva manera de veure el futbol a dins d'un terreny de joc.

Una altra concepció de model de joc, és la que ens aporta Tamarit (2007) on explica que el model de joc, és una visió del que pretenem que faci l'equip en un futur, que ho dugui a terme de manera regular en els diferents moments que ens podem trobar en un esport com el futbol.

Mentre que Castelo (1999) defineix el model de joc, com una representació simplificada, sota una forma més o menys abstracta, de varies relacions dels elements

d'un sistema. Un model de joc ha de crear una xarxa d'interrelacions entre les unitats que formen l'equip a través d'un punt de vista adoptat per els elements del sistema.

Un cop exposades diferents definicions del model de joc, passaré a complementar aquesta idea sobre la qual parteix l'estil de joc que adopten els diferents equips. Així d'aquesta manera Tamarit (2007) diu que existeixen diferents tipus de futbols o de maneres de jugar a aquest esport. Doncs cada entrenador ha de pensar el seu, i a més a més, el context en el qual està treballant li atorga certes singularitats. Per això l'entrenador, com a màxim responsable de la construcció d'aquest model de joc, haurà de tenir en compte que sempre estarà construint, modificant i retocant certs aspectes de la seva idea inicial sobre el model de joc.

Seguint amb aquesta idea, trobem a Castelo (1999) el qual ens parla que l'elecció del model juntament amb l'aplicació en l'entrenament i l'aplicació en la competició, són responsabilitat exclusiva de l'entrenador. Però que en última instància aquesta guia que intenta organitzar de manera eficaç un equip de futbol, és aplicada per els jugadors, que seran els responsables d'aplicar aquest model de joc dins del camp.

Seguint amb aquesta ideologia del model de joc, trobem en el treball de Castelo (1999) que l'equip s'ha de marcar un conjunt d'orientacions i regles com a marc d'acció, juntament amb una finalitat objectiva a través d'un conjunt de conviccions que guiaran l'organització del model de joc. En altres paraules, que l'entrenador com a principal responsable de crear un model de joc per l'equip que entrena, haurà de crear el model a través de les idees i conviccions que ell tingui sobre el futbol.

Finalment, destacaré que la creació d'aquest model ens permetrà segons Castelo (1999) obtenir uns certs objectius que permetran que la relació entre els jugadors i el futbol compleixin amb:

- Una millor comprensió per part dels jugadors sobre el que s'està duent a terme dins del camp.
- Plantejar hipòtesis sobre el comportament que està tenint el conjunt respecte dels fets que s'estan donant en el joc.
- Intentar preveure les seves modificacions en funció de la variabilitat de les situacions.

En definitiva, el model de joc ha de ser l'eina que utilitzi l'entrenador per tal de crear i entrenar una imatge en els jugadors, on pugui expressar la manera a través de la qual

el seu equip ha de sortir a jugar. Són aquells comportaments que l'entrenador espera que els seus jugadors duguin a terme en les diferents situacions que es poden trobar dins d'un partit, per tal d'assolir el desitjat rendiment a través d'un treball conjunt de tot l'equip.

2.2 El procés ofensiu

Dins d'aquest model de joc que es creen per els diferents equips, s'ha de distingir quines actuacions es durant a terme dins el procés ofensiu, el procés defensiu o durant les transicions. En aquest treball ens centrarem en el procés ofensiu, i més concretament en les jugades en les quals intervé el porter tal i com es pot veure més endavant.

Abans d'aprofundir en aquest tema, és de vital importància definir el que s'entén per procés ofensiu. Doncs bé, el procés ofensiu per Teodorescu (1984, citat a Castelo, 1999: 113) és: "El procés que està objectivament determinat per l'equip que es troba en possessió de la pilota, amb la intenció d'obtenir un gol, sense infringir les lleis del joc".

Així doncs, un cop definit aquest concepte, puc aprofundir més en els objectius principals que es busquen durant aquesta fase del joc. Per Cuadrado (2012) l'objectiu principal del joc, és fer gol a la porteria contrari i evitar que facin gol a la teva porteria. De tal manera que en la situació d'atac, i amb conseqüència quan l'equip disposa de la possessió de la pilota, s'ha d'aconseguir que un company es trobi davant la porteria rival amb la possessió de la pilota i el suficient espai/temps per rematar.

Seguint amb aquesta idea, Ruiz (2010) en el seu article explica que la possessió ha de ser utilitzada circumstancialment, quan l'equip no pot o no aconsegueix crear les situacions més favorables per assolir la finalització. Així, al mantenir-se la possessió de la pilota, es pot seguir tenint la iniciativa del joc, sorprendre a l'adversari, cansar-lo físicament, o obligar-lo a jugar sota una elevada pressió psicològica.

A aquesta reflexió, m'agradaria afegir-hi una paraules de Lillo (2012) en les quals diu que la possessió de la pilota no és un fi en si mateixa, però resulta indispensable en el procés ofensiu. Tenir la pilota per progressar i intentar fer gol, si bé es cert que abans que regalar la pilota, es preferible que es conservi la possessió, perquè així resulta més difícil que et facin un gol.

En definitiva, totes aquestes explicacions es basen en el que presenten Gómez i Álvaro (2002) com a objectius del joc en el procés ofensiu. Primer de tot, parlen de mantenir la possessió de la pilota, sempre i quan l'equip no es trobi en disposició de finalitzar l'acció ofensiva. És necessari no perdre la pilota durant el procés ofensiu, per tal de poder crear una situació de remat i finalitzar a porteria intentant aconseguir un gol.

En segon lloc trobem que el segon objectiu del procés ofensiu, no és altre que progressar cap a la porteria contraria. Destaca que aquesta progressió es pot dur a terme com l'equip ho cregui més convenient, de tal manera que no és necessari portar la pilota cap a la porteria contraria a través de recolzaments en curt i un joc més posicional, sinó que l'equip també pot optar per un joc més profund. Val a dir però, que moltes vegades abans de poder avançar, serà necessari tocar la pilota cap endarrere i cap als costats, per tal de complir amb el primer dels objectius.

Finalment l'últim dels objectius que un equip s'ha de plantejar durant el procés ofensiu és finalitzar amb un remat a porteria intentant aconseguir un gol. La visió de Gómez i Álvaro (2002) és que una vegada l'equip ha estat capaç de complir amb els dos objectius anteriors, és a dir, mantenir la possessió de la pilota i a través de progressar cap a la porteria contraria, torbar una bona situació de finalització, aquest ha d'intentar aconseguir el gol.

Tot i que aquesta no és la única visió respecte els objectius que s'han de tenir durant el procés ofensiu. Per exemple, Castelo (1999) explica que l'objectiu fonamental de l'equip, un cop recuperada la possessió de la pilota, és el de progressar en direcció a la porteria contraria, de forma ràpida i eficaç, evitant qualsevol interrupció que es pugui donar. I llavors en un segon moment d'importància, situa el manteniment de la possessió de la pilota.

No obstant, i com molt bé diu Castelo (1999) la decisió tàctica d'assumir un comportament determinat, haurà de ser presa en qualsevol moment del joc, valorant el risc/seguretat, de tal manera que el jugador amb pilota ha de ser capaç de veure i valorar correctament els avantatges i inconvenients d'una determinada acció, tenint en compte els objectius tàctics del seu equip.

En síntesi, totes aquests visions del procés ofensiu em porten a veure que existeixen diferents maneres d'entendre el procés ofensiu, i amb conseqüència, existeixen diferents maneres de jugar mentre l'equip disposa de la pilota. Tenint en compte que

l'entrenador és el principal responsable d'elegir el model de joc, la decisió d'afrontar el procés ofensiu d'una o altre manera, anirà molt lligada a la visió i conviccions que tingui l'entrenador. Aquestes maneres o estils de joc dels quals s'ha anat parlant fins ara, es presenten a continuació.

2.3 Estils de joc

En relació amb el model de joc, i més concretament dins del procés ofensiu, trobem els dos principals estils o maneres de jugar al futbol que els entrenadors poden aplicar en els seus equips dins d'una visió molt general. Tal i com diu Solé (2012) trobem que hi ha equips i entrenadors que defensen l'ús de l'atac amb combinacions, ja que per la seva filosofia, i visió del futbol, aquest és el més efectiu. Però per altre banda trobem altres equips com els anglesos, la majoria dels quals es caracteritzen per un atac més directe, amb poca circulació de pilota i molts enviaments a la zona de finalització. Però quin dels dos és més efectiu?

A través de la recopilació d'indicadors de rendiment que duen a terme Reina i Hernández (2012) en el seu article, destaquen que no tots els equips tenen el mateix model de joc ni pretenen dominar els mateixos aspectes d'un partit. Això provoca que determinar la selecció d'indicadors a utilitzar per poder valorar el rendiment dels equips ha de ser específic i individual per a cada equip. Com afirmen Lago i Martín (2005) no es poden utilitzar els mateixos indicadors de rendiment en dos equips que tenen diferents objectius a l'hora de jugar a futbol. En definitiva, que els mateixos indicadors de rendiment poden tenir una potència explicativa molt diferent per dos equips que utilitzen un estil de joc diferent.

Un altre autor que reflexiona sobre aquest aspecte es Castellano (2008). Ell també destaca que en el futbol els indicadors de rendiment no són absoluts, sinó que molts aspectes afecten a l'èxit o al fracàs en la competició. I en molts casos les diferències són mínimes, essent fins i tot en algunes vegades alienes als equips.

Aleshores, i tenint en compte aquestes explicacions puc dir que no existeix un estil de joc millor ni pitjor, sinó que a través de qualsevol estil es pot arribar a assolir el rendiment que l'entrenador desitja.

Així doncs, si amb cadascun d'aquests dos estils es pot arribar a assolir un bon rendiment, és normal que trobem defensors dels dos estils de joc. Però, aquest tema es tractarà més endavant, ara mateix, entraré més profundament dins d'aquestes

maneres o estils de joc, i destacaré que n'entenen els autors per aquestes maneres de jugar durant l'atac.

Tal i com explica Castelo (1994, citat a Sans i Frattarola, 2009) es poden diferenciar tres mètodes de joc, més un quart extret del treball d'Aguado (2012):

- **Contraatac:** Que es l'acció tàctica que consisteix en recuperar la pilota en el mig camp defensiu propi, procurant arribar el més ràpidament possible a la porteria contrària, sense que l'oponent tingui temps per organitzar-se defensivament (Ramos, 1982, citat a Sans i Frattarola, 2009).
- **Atac ràpid:** La diferència entre aquest mètode i el contraatac resideix en el fet que el primer s'asseguren les condicions més favorables per preparar la fase de finalització. En l'atac ràpid la fase de finalització es prepara amb una defensa adversària en el seu posicionament normal.
- **Atac posicional:** Es una forma d'atac en la qual la fase de construcció es desenvolupa més tard. La transició defensa-atac s'executa amb la predominança de passades curtes i desmarcades de recolzament.
- A aquests 3 mètodes de joc, Aguado (2012) n'hi afegeix un quart que ell anomena joc directe i del qual destaca que la seva principal funció és buscar profunditat amb l'objectiu de guanyar una segona jugada. De tal manera que aquest mètode es caracteritza per un llançament en profunditat sobre els homes més avançats, que tenen uns moviments predefinits. Tal i com diu l'autor, segons l'acció que es dugui a terme, aquest atac pot passar a convertir-se en un atac ràpid o posicional.

A part d'això, Sans i Frattarola (2009) diferencien també 3 estils de joc ofensiu. En primer lloc trobem el joc en curt o de control, que es manifesta per un joc ras, de tocs curts, joc ràpid a un o dos tocs, amb recolzaments constants al possessor de la pilota, manifestant un equilibri entre les línies i dins de la mateixa, on es solen formar triangulacions i on es parla de 3 fases del joc ofensiu (inici, progressió i finalització).

En segon lloc, l'estil de joc en llarg, directe o en profunditat, és un estil que es caracteritza per desplaçaments llargs de la pilota, on es busca de forma directe la zona de finalització, amb l'inici del joc ofensiu directament des del servei de porteria en llarg, i amb accions d'atac molt ràpides, realitzades amb pocs tocs i amb un gran sentit de la profunditat, es finalitzi o no amb remat.

Finalment el tercer estil de joc correspon als canvis d'orientació i de ritme, que es manifesta per tenir característiques dels dos anteriors estils. Ja que aquest serà una combinació de joc en el qual s'utilitzen passades curtes o llargues segons el ritme que l'equip vulgui prendre en aquell moment del partit.

Així doncs, i extraient una valoració general del que s'ha parlat fins ara, ens trobem que hi ha dos estils bastant diferenciats de practicar el futbol dins del procés ofensiu, l'estil de joc en curt, i l'estil de joc en llarg, i que compten amb diferents metodologies de joc per aplicar-se. Com hem vist, un aposta per el manteniment de la pilota a través de passades i desmarcades en curt, mentre que l'altre destaca per buscar amb passades més directes a la zona de finalització.

És per això que Mombaerts (2000) a través dels seus estudis, arriba a una conclusió general sobre com s'ha d'atacar. Sabent que una passada curta evita riscos i assegura la conservació de la pilota. Mentre que una de cada dues passades llargues no tenen èxit però permeten la creació d'una ocasió de gol. De tal manera que aconsella una justa alternança entre el joc indirecte amb passades curtes i un joc més directe amb passades més llargues.

Tot seguit es presentaran més concretament aquests dos estils i les seves principals característiques.

2.4 El joc en curt

Si fem un repàs dels continguts que hem estat tractant fins ara, trobem diferents autors que defensen aquest estil d'atac, i que destaquen la possessió de la pilota com el seu principal avantatge per tal d'estar més temps en fase ofensiva de joc. Tal i com diu Castelo (1999) es basen amb la idea que mentre ells tenen la pilota, l'equip contrari no pot marcar gol. Aquest estil de joc, va molt lligat amb les idees de Gómez i Álvaro (2002) exposades en l'apartat sobre el procés ofensiu per la qual el principal objectiu en el procés ofensiu és el de mantenir la possessió de la pilota, per sobre de progressar cap a la porteria contraria i finalitzar la jugada.

Si ens fixem en l'estudi de Reina i Hernández (2012) expliquen com la possessió de la pilota, és un dels paràmetres més rellevants i d'alta significança estratègica en el futbol. Com ja he destacat amb anterioritat no existeix un indicador de rendiment vàlid per el futbol, però si que alguns estudis com els de (Carmichael, Thomas i Ward, 2001; Gómez i Álvaro, 2002; Lago, Martín Acero, Seirul-lo i Álvaro, 2006; citats a Reina i Hernández, 2012) relacionen el rendiment i la possessió de la pilota dels equips.

D'una forma semblant trobem l'estudi de Tapia (2010, citat a Reina i Hernández, 2012) en el qual es destaca que un 65.3% dels entrenadors entrevistats opinen que l'equip que té un major percentatge de la pilota té més possibilitats d'aconseguir la victòria. Altres autors com Castellano (2008) també certifiquen en els seus estudis, que el rendiment i la possessió de la pilota estan relacionats. I alguns altres com Mombaerts (2000) diuen que en el 65% dels cassos guanya l'equip que ha aconseguit una major possessió de la pilota.

Així doncs, queda bastant clar que tenir la possessió de la pilota, tot i que no pugui ser un indicatiu d'aconseguir la victòria, si que és un punt important a l'hora de dominar el partit i tenir més punts per aconseguir la victòria.

Encara que la possessió de la pilota, tal i com explica l'estudi de Lago et. al. (2010) està condicionada per les variables de situació corresponents a la localització del partit, el marcador i el nivell de l'oponent. I ho explica posant l'exemple que tenir el marcador en contra està associat a un increment de la possessió de la pilota. De tal manera que l'equip disminueix en un 3% la seva possessió mentre està empatant, i en un 11% quan l'equip guanya.

Cal tenir en compte el treball de Castellano (2008) en el qual es consideren el còmput total de les diferents pilotes jugades en funció de les possessions que inclouen les proporcions dels gols marcats. I apunten a que vuit de cada deu gols es realitzen quan existeix una transició de la pilota de un equip a l'altre. En conseqüència, la gran majoria de gols passen per la recuperació de la pilota de com a mínim un cop per equip. Aleshores, una menor pèrdua de pilotes per part d'un equip, minimitza aquest risc a encaixar gols.

Una gran explicació sobre el que ens pot aportar el joc en curt en el futbol, la trobem en el llibre de Cano (2009). Una dels principals causes per els quals defensa aquesta manera de jugar, resideix en el fet que durant el procés de construcció de situacions d'atac i finalització, s'eviten pèrdues precipitades, perquè perdre la pilota de qualsevol manera, no només interromp la fase ofensiva, sinó que condiciona la futura activitat en defensa. En aquest sentit, un atac organitzat i que prioritzi estar junts mantenint la conservació de la pilota, permetrà una recuperació més ràpida.

Un altre dels aspectes destacables està en la finalitat de la possessió, que no és altre que buscar les condicions òptimes i precises per assegurar la progressió i així poder portar la pilota cap a l'àrea contrària. De tal manera que si no existeix plena seguretat

d'assolir l'èxit, es segueix mantenint la pilota fins que l'equip es torni a veure capacitat per atacar l'àrea contraria.

Però la possessió no s'utilitza sense sentit. Sinó que la possessió, segons Cano (2009) s'utilitza com a mitjà tàctic fonamental d'aquest estil de joc, i ha de servir per poder fer circular la pilota seguint una lògica racional, intentant desarticular l'engranatge defensiu del contrari per aprofitar-lo de manera imminent, o bé a través d'una jugada posterior.

En definitiva, l'estil de joc en curt es basa en el manteniment de la pilota com a objectiu primordial per tal de poder estar el màxim de temps possible en fase ofensiva, i així poder dominar al rival a través de la circulació de la pilota, assegurant que es mantindrà la possessió per sobre de buscar la progressió o la finalització a porteria, si aquesta té un risc de pèrdua massa elevat.

2.5 El joc en llarg

Ara bé, el joc en llarg també compta amb el recolzament d'estadístiques i autors que n'avalen el seu ús. Com explica Castelo (1999) el joc en llarg està caracteritzat per l'orientació sistemàtica de les accions en direcció a la porteria contraria, tendint per tant, a disminuir el temps que dura la pilota en la fase de construcció, ja que es sol passar directament de la zona de recuperació a la zona de finalització. Sobre aquest estil de joc Castelo (1999) també diu que expressa una actitud positiva, ja que a través d'aquest estil es juga per guanyar i no es juga per no perdre, ja que aquesta manera de jugar, no està condicionada per la por a perdre la possessió de la pilota, però sí per marcar gols.

Aquest estil està molt lligat amb la idea de Castelo (1999) exposada en el procés ofensiu, per la qual el principal objectiu del procés ofensiu que ha de tenir un equip, és progressar en busca del remat, aprofitant els desequilibris que es puguin haver generat en el contrari i orientant totes les accions en direcció a la porteria contraria per tal de culminar el major nombre de jugades possibles.

Sans i Frattarola (2009) destaquen que l'estil de joc en llarg/profunditat ha de ser utilitzat en algunes ocasions (i per tant entrenat) per contrarestar les característiques que presenta la competició, inclús quan el nostre equip utilitza un estil de joc en curt. Aquestes característiques de la competició poden ser:

- Dimensions del terreny de joc.

- Característiques de la superfície del terreny de joc.
- Característiques defensives del contrari (gran pressió col·lectiva, utilització del fora de joc de manera intensa, etc).

Un altre estudi com el de Lago et. al. (2010) també destaca aquest comportament canviant que poden adoptar els equips en moments determinats. En aquest cas els autors diuen que les estratègies dels equips estan condicionades per el marcador i que alguns equips alteren el seu joc durant el partit per tal d'adaptar-se a les necessitats. Amb la qual cosa, ens trobem com alguns equips aposten per utilitzar l'estil de joc en llarg per tal d'intentar capgirar el marcador.

En l'estudi de Solé (2012) es pot destacar una dada de força importància. Segons aquest autor que va comptabilitzar el numero de passades prèvies al gol, es demostra que els estils de joc més propis del joc en llarg són els més efectius de cara a aconseguir gol. Perquè tal i com es pot veure en la figura 1, el major nombre de gols provenen de jugades en les quals s'han realitzat de dues a tres passades.

Figura 1: Gràfic on es mostren el nombre de passades necessàries abans d'aconseguir un gol.
Font: Solé (2012).

Seguint amb aquesta idea, Castelo (1999) diu que el 42% de les accions ofensives que culminen en gol, són efectuades a partir d'atacs ràpids, demostrant així que els desplaçaments ràpids a la zona de finalització, són una bona manera d'atacar la porteria contrària.

Tornant a l'article de Solé (2012) trobem que l'autor genera unes conclusions a través de discutir les dades que ha generat a través del seu estudi. Segons ell, una bona manera de millorar l'atac seguint aquestes dades extreptes, consisteix entre d'altres

conceptes en acabar les jugades buscant la zona de finalització amb el menor nombre de passades possibles, i si pot ser d'una forma directe i segura.

Finalment, m'agradaria destacar una de les conclusions extretes del treball de Gómez i Álvaro (2002) en el qual s'explica que un major temps de possessió no garanteix un resultat favorable o un major rendiment, però sí que garanteix un major nombre de situacions d'atac i finalització. D'aquesta manera, un podria pensar que quan l'equip no té la possessió de la pilota, rep un major nombre de situacions de finalització per part del rival.

No obstant, les dades de l'estudi no reflecteixen això, sinó que diuen que quan un equip no té la possessió de la pilota no rep un major nombre de situacions de finalització. Això demostra que no es necessari tenir la possessió de la pilota per rebre menys ocasions de gol, sinó que una bona defensa també pot evitar que t'antoin gols.

Per concloure, puc dir que l'estil de joc en llarg és una manera de jugar basada en la busca ràpida de la zona de finalització amb la utilització de poques passades i d'un joc molt directe i profund aprofitant els desequilibris defensius que es puguin haver donat en l'equip contrari.

2.6 El porter dins del procés ofensiu

A continuació i dins d'aquest marc de models de joc i dels estils de joc en curt i en llarg com a maneres principals d'afrontar el procés ofensiu, trobem el què moltes vegades és un jugador oblidat dins d'aquest procés: el porter. I és que aquest jugador hauria de ser considerat com un més dins d'aquest procés tal i com explicaré a continuació.

Segons Castelo(1999) dins de les accions individuals ofensives en el futbol, s'inclou el que ell anomena la tècnica del porter. Per aquest concepte s'entenen totes aquelles accions técnico-tàctiques executades per el porter durant el procés ofensiu del seu equip. L'objectiu principal d'aquestes accions comprenen formes que busquen fonamentalment el relançament de l'atac del seu equip.

Cal destacar que el comportament técnico-tàctic del porter es beneficia d'un estatus especial dins de l'equip, ja que té possibilitats de fer ús de totes les parts del seu cos (sempre que estigui dins de la seva àrea), però sobretot destaca la possibilitat d'intervenir sobre la pilota amb les mans, de tal manera, que li permet una millor protecció i conservació de la pilota. En aquest sentit, el porter expressa essencialment

dues formes d'influència directe en l'atac del seu equip, que es concreta en el llançament o en el desenvolupament del procés ofensiu.

Segons Castelo (1999) el porter ha de tenir unes certes actituds i comportaments técnico-tàctics específics en el procés ofensiu, ell en distingeix un total de 6, dels quals m'agradaria destacar:

- El porter dins del procés ofensiu és considerat com el primer atacant. Per tant, haurà d'augmentar o disminuir el ritme de joc del seu equip a través de posar en joc de manera ràpida o lenta la pilota, escollint al company més ben col·locat.
- Des de la seva posició es possible tenir una observació global del terreny de joc i dirigir als seus companys de la línia defensiva.
- Haurà d'executar els serveis de porteria, evitant així l' inferioritat numèrica que s'establiria si tingués que ser un company seu qui efectues el servei.
- Haurà de trencar el ritme de joc ofensiu de l'equip adversari a través de perdre temps en la realització dels serveis, de conduccions de pilota dins de l'àrea o a través de passades curtes amb el central.
- Assegurar constantment línies de passada segures als seus companys fent ús de les avantatges que les lleis del joc li confereixen, en el que respecte al control i protecció de la pilota amb les mans.

Segons Castelo (1999) el nivell d'intervenció del porter s'observa fonamentalment en la zona 2 (90%), seguida de les zones 1 i 3 (5%) com es pot observar en la foto 1. Dins del procés ofensiu el porter sol ser considerat el primer atacant, ja que podrà augmentar o disminuir el ritme de joc del seu equip o trencar el ritme del joc ofensiu a través de servir la pilota amb una major o menor velocitat. De mitjana el porter intervé directament sobre la pilota al voltant de 30 vegades durant el partit amb el que correspon el 6% de les situacions momentànies de joc.

una passada en llarg des d'una zona més avançada que el porter i amb més possibilitats d'èxit que aquest.

Si el porter intercepta una pilota amb les mans, poden produir-se dos cassos: que l'equip rival es replegui perquè ha tingut temps, o que es quedi avançat i desorganitzat defensivament. En el primer dels cassos el porter pot servir sobre un defensa com s'ha indicat abans. I en el segon cas, pot realitzar una passada ràpida amb la mà, superant diferents rivals i generant un bon atac (Cuadrado, 2012).

De tal manera, que aquest autor defensa que en aquest espai de joc on el porter es troba en situacions com el servei de porteria o la de tenir la pilota blocada, la millor opció per l'equip és apostar per un l'estil de joc en curt.

D'una manera molt semblant pensa Gaona (2011), el qual ens diu que si volem que el nostre equip desenvolupi la fase ofensiva mitjançant atacs indirectes, sense renunciar a l'altre estil de joc en determinats moments del partit. S'ha de fer veure als futbolistes que existeixen certs conceptes fonamentals. Entre ells i trobem la conservació de la pilota, la circulació fluida, o no tenir pressa per arribar a la porteria contraria. Per tant, no pot ser que en una situació d'inici de la fase ofensiva com el servei de porteria, en la qual es parteix amb la possessió de la pilota, es procedeixi a jugar-la en llarg tenint com a únic criteri l'atzar de veure qui es farà amb la pilota.

Però aquests no són els únics autors que defensen aquesta manera de jugar quan el porter disposa de la pilota en aquestes situacions. Si observem el treball de Cuadrado (2012). Ens parla de dividir el camp en 3 zones tal i com es pot veure en la figura 2.

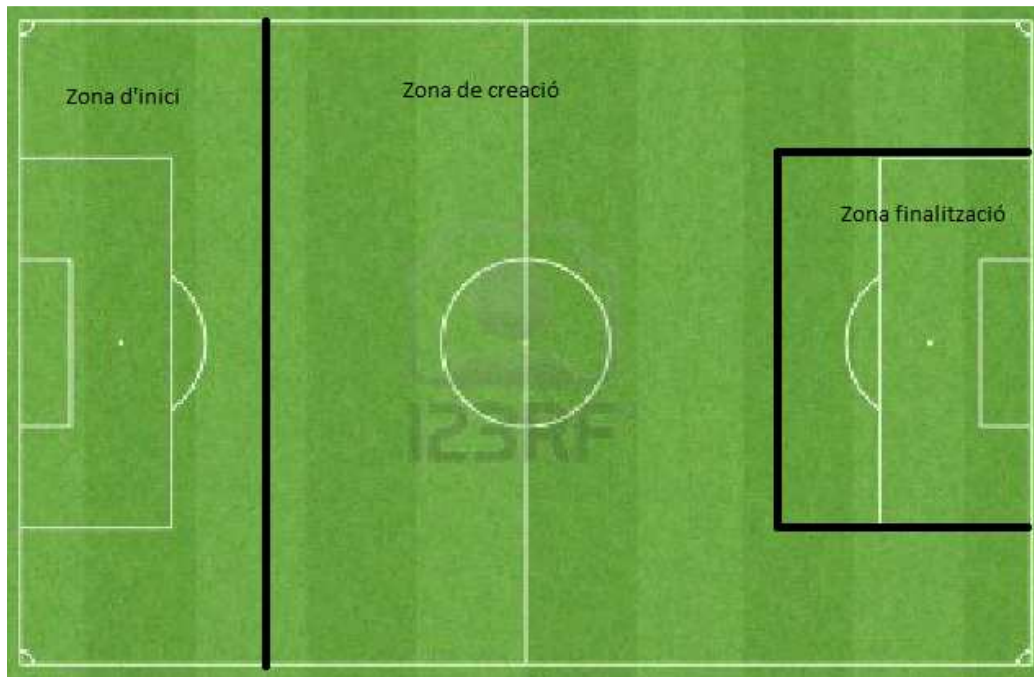

Figura 2: Divisió del terreny de joc en zones estàtiques. Font: Elaboració pròpia a través de Cuadrado (2012).

Tal i com explica Cuadrado (2012) en la primera zona de joc, anomenada zona d'inici, l'equip normalment disposarà de superioritat numèrica i tendirà a manejar la pilota en seguretat. Sans i Frattarola (2009) destaquen que en aquesta zona, s'ha de buscar principalment fer arribar la pilota en la zona de creació amb clares opcions perquè després arribi de manera controlada a la zona de finalització.

La segona zona de joc que pren el nom de zona de creació, i destaca per presentar una igualtat numèrica envers l'equip contrari. És una zona en la qual imperarà el control de la pilota per poder executar una bona distribució que permeti a l'equip arribar a la zona de finalització.

Finalment, la última zona de joc correspon a la finalització, en aquest espai en el qual es sol tenir inferioritat numèrica es buscarà actuar amb rapidesa per tal de poder rematar a porteria.

Si tenim en compte les zones principals en les quals actua el porter (exposades en la foto 1) i les comparem amb aquestes zones del camp, s'observa com el porter duu a terme totes les seves accions dins de la zona d'inici del joc. En conseqüència, la seva actuació anirà relacionada amb tot el que s'ha argumentat fins ara.

Segons els autors als quals s'ha fet referència en aquest apartat, el porter hauria de prioritzar jugar la pilota en curt, ja que es troba en una zona del camp on normalment es disposa de superioritat numèrica, i en el cas que tingui la pilota controlada amb les mans, o hagi de servir de porteria, el porter tindrà unes condicions d'espai i temps favorables per poder jugar d'aquesta manera.

No obstant, no tots els equips acaben servint la pilota en curt quan disposen de l'oportunitat de fer-ho, tot i que aquests aspectes ja s'han tractat en punts anteriors. I és que la influència del marcador o de l'equip rival, pot fer que els equips i per tant el porter actuïn de manera diferent en aquestes situacions. Per això, l'objectiu principal del treball gira entorn de comprovar en quin dels dos estils (curt o llarg) s'aconsegueixen encadenar 6 accions, per poder veure quin dels 2 estils s'ha d'utilitzar en aquestes situacions i saber quines són les conseqüències d'actuar en base a un estil o a l'altra.

3 Marc Metodològic

En aquest tercer apartat del treball, hom parlarà sobre tota la metodologia que s'ha fet servir per tal de dur a terme la part més pràctica del treball. Inicialment es fa una breu introducció sobre el problema a investigar i les hipòtesis i objectius que s'han elaborat. Tot seguit es contextualitzarà la investigació, i s'explicarà la mostra juntament amb les tècniques, procediments i instruments que s'han utilitzat per tal d'elaborar aquest petit estudi.

3.1 Informació general

En aquest primer punt es farà una petita descripció del problema que es vol resoldre, es parlarà de la hipòtesi principal del treball, dels diferents objectius i les variables que s'hi inclouen.

La problemàtica en la qual es basa aquest treball gira entorn del porter com a jugador que inicia i participa en les accions ofensives del seu equip. Respecte aquesta temàtica hom vol determinar si s'encadenen un major nombre d'accions quan el porter decideix jugar la pilota en curt, o bé quan decideix jugar-la en llarg. Per tal de poder descobrir si és millor que el porter jugui la pilota en curt o en llarg, tot assumint les avantatges i els inconvenients que tindria assumir un tipus de servei o un altre.

Aleshores la hipòtesi que s'ha creat per definir aquesta recerca és:

“En la posada en joc del porter en curt s'encadenen un tant per cent més elevat de vegades les 6 accions, en comparació amb la posada en joc en llarg”.

Aquesta hipòtesi comparteix la visió que jo tinc respecte la meva experiència com a entrenador i jugador de futbol, per la qual crec que quan el porter serveix o juga la pilota en curt, es poden encadenar més vegades les accions que no pas quan el porter serveix la pilota en llarg.

En relació amb aquest treball, existeixen un seguit de variables que formen part de la hipòtesi i que seran de gran importància per tal de dur a terme aquest estudi. Aquestes variables que s'hauran de tenir en compte són les accions i els encadenaments. Ambdós variables estan explicades amb més profunditat en l'apartat 3.4 la investigació.

Un altre punt important, són els objectius que es plantegen assolir en l'elaboració d'aquest treball. Val a dir, que diferenciaré l'objectiu principal del treball (en negreta) que manté una gran relació amb la hipòtesi, i els objectius secundaris que seran aquells que complementaran d'alguna manera l'objectiu principal de la recerca, i que ajudaran a entendre molt millor els resultats d'aquest estudi. Així doncs els objectius són:

- **Observar si s'encadenen 6 accions en un tant per cent més elevat de posades en joc en curt que en posades en joc en llarg.**
- 1. Comprovar que els equips que tenen una possessió mitjana de pilota per sobre del 50%, tenen un predomini per realitzar les posades de joc en curt.
- 2. Comparar si els equips que tenen una possessió mitjana per sobre del 54%, tenen una major relació d'encadenaments correctes/incorrectes, que els equips amb una possessió mitjana inferior o igual a 46%.
- 3. Analitzar si més del 50% de les pèrdues de pilota en un servei en curt, es donen en els encadenaments de les passades.
- 4. Examinar si l'acció per la qual hi ha més pèrdues de pilota en un servei en llarg són les disputes aèries.
- 5. Estudiar si la pilota aturada dins de l'àrea és l'acció prèvia que es succeeix més vegades abans d'iniciar una posada en joc per part del porter.

3.2 Contextualització i justificació de la investigació

En aquest segon punt dins del marc metodològic, si troba el que anomeno contextualització i justificació de la recerca, en altres paraules, en aquest punt explicaré d'una forma resumida el treball de camp que s'ha realitzat i el perquè s'ha fet així.

Primer de tot, cal situar la investigació dins d'un marc, per tal de comprendre perquè s'ha realitzat aquesta recerca. Com molt bé s'explica al principi del marc teòric, aquesta investigació s'ha dut a terme per tal d'intentar descobrir a través de quin dels dos estils majoritaris en el futbol (el joc en llarg i el joc en curt) era millor que el porter jugues la pilota quan aquest la jugava dins de la seva àrea. Crec que aquest és un punt important a tenir en compte, sobretot per aquells entrenadors als quals agrada que el seu equip tingui criteri a l'hora d'iniciar les jugades. Per tant, la investigació girarà entorn a la figura del porter i com actua aquest jugador durant la fase ofensiva del joc del seu equip.

Aleshores, la recerca es basarà en realitzar un estudi de totes aquelles jugades iniciades per el porter dins de la seva àrea, o en les quals participi en algun moment en el transcurs d'aquesta. En conseqüència, el treball de camp consistirà en visionar diferents partits de futbol, per tal d'observar les conductes que tenen els porters i quines són les seves conseqüències.

En aquests partits, l'investigador crearà 2 fulls d'observació, un per cada equip, per valorar cada un dels partits que conformen la mostra. A partir d'aquí anotarà si el porter ha servit la pilota en llarg o en curt i si s'han pogut encadenar les 6 accions marcades. A més a més comptabilitzarà quina ha estat la situació que ha portat al porter a tenir la pilota en fase ofensiva. I en cas que la posada en joc no compleixi amb els 6 encadenaments, també es comptabilitzarà en quina acció s'ha trencat. També es comptabilitzarà la possessió mitjana que ha assolit cada equip durant aquell partit, i s'acabarà fent un recompte general de les jugades que s'han analitzat.

A través d'aquest procés es pretén aconseguir donar resposta a la hipòtesi i determinar si els objectius són vàlids o no.

3.3 La mostra

En aquest tercer punt del marc metodològic, es començarà per explicar quina és la mostra de partits elegits per dur a terme la investigació i la justificació del perquè s'ha escollir aquesta mostra per analitzar.

Així doncs, la mostra que conforma aquest estudi són un total de 24 partits corresponents a la fase de grups de l'Eurocopa 2012 disputada a Ucraïna i Polònia durant l'estiu d'aquest any. Dins d'aquests partits s'ha registrat un total de 1136 posades en joc per part del porter.

Aquests partits són els que es disputen en la primera fase de l'Eurocopa, en la qual es separen els equips en quatre grups de quatre equips cadascun. Dels 2 primers classificats d'aquests grups en sortiran els equips que disputaran la fase final de la competició disputant els quarts de final, les semifinals i la final.

Tot seguit podem trobar els grups que conformen aquesta competició amb cadascun dels equips:

- Grup A: Polònia, Grècia, República Checa i Rússia.
- Grup B: Holanda, Dinamarca, Alemanya i Portugal.

- Grup C: Espanya, Itàlia, Croàcia i la República d'Irlanda.
- Grup D: França, Anglaterra, Ucraïna i Suècia.

Com ja s'ha dit, s'analitzaran cadascun dels 24 partits que conformen aquesta fase de grups, de tal manera, que s'analitzaran 6 partits per cada grup, i 3 partits per cada selecció.

S'ha elegit aquesta mostra, per diverses raons, la primera és perquè hom volia fer la recerca en un àmbit de rendiment i competició, alts i exigents. Per tant, l'elecció d'aquesta mostra permet complir aquests dos requisits, ja que ens trobem en una competició que engloba a les millors seleccions del continent europeu, en una fase en la qual s'estan jugant el pas per assolir la fase final i entrar a formar part d'una de les vuit seleccions més importants del continent. Això permet que els nivells de competició i exigència que es demanen als diferents equips sigui molt elevat.

Caldria destacar que no vaig elegir analitzar la fase final, que probablement seria la fase més competitiva i exigent del campionat, per tal de complir amb la segona raó. Vaig elegir aquests 24 partits de la fase de grups, per tal de poder analitzar un número més gran d'equips, i en conseqüència tenir registrades dades sobre diferents maneres i estils de joc, que han de fer que la mostra sigui més variada.

Si hagués elegit analitzar els partits de la fase final, només hagués pogut analitzar partits sobre 8 equips, amb els seus pertinents estils i maneres de jugar. Mentre que analitzant la fase de grups, podré analitzar un total de 3 vegades cadascun dels 16 equips.

3.4 La investigació

En aquest apartat del treball, s'especificarà com serà la metodologia de treball, és a dir, s'explicarà com serà l'esquema general de la investigació que es durà a terme, es concretarà la manera de mesurar les accions i els encadenaments, s'especificaran totes i cadascuna de les accions que hom donarà com a vàlides, s'enumeraran els instruments utilitzats en la recerca i s'explicarà el procediment general que s'ha utilitzat per tal de dur a terme aquesta part més pràctica del treball.

3.4.1 Esquema tàctic de la investigació

En aquest primer punt, explicaré de forma més concreta la investigació que es dura a terme, especificant cada un dels punts que s'hauran de tenir en compte en l'anàlisi de les diferents jugades.

Com ja s'ha explicat, el principal objectiu d'aquest treball es determinar si a través del servei en curt s'encadenen més vegades un total de 6 accions. A banda de complir amb els objectius secundaris que s'han especificat en el marc general i en el principi del marc metodològic.

Per tal de dur a terme aquest estudi, s'utilitzarà la mostra de partits explicada en l'apartat anterior i s'analitzaran totes aquelles jugades en les quals el porter es posi en contacte amb la pilota dins de l'àrea, és a dir, totes aquelles accions ofensives que realitzi el porter, en les quals el 1r contacte sigui realitzat a dins de l'àrea. Així doncs diferenciaré 3 tipologies de servei o posada en joc de la pilota:

- Servei de pilota aturada: Qualsevol posada en joc de la pilota amb el joc aturat. Dins d'aquest grup s'hi poden incloure des del servei de porteria quan la pilota surt per la línia de fons, com qualsevol falta o fora de joc que serveixi el porter sempre i quan la pilota estigui situada a dins de l'àrea en el moment del colpeix del porter.
- Servei després d'aturada: Qualsevol posada en joc de la pilota que provingui d'una aturada del porter, ja sigui d'un blocatge, o bé d'una aturada en dos temps. Val a dir que no es contemplaran aquelles accions en les quals el porter realitza una aturada i no es capaç de jugar la pilota amb criteri. Amb això vull dir, que si el porter atura la pilota refusant-la cap a la banda i un company seu la recull i inicia una acció ofensiva, aquest no serà contemplada, ja que no s'ha esdevingut d'una acció controlada del porter, sinó que és fruit d'un rebuig. Cal destacar que si el porter bloca la pilota, però decideix posar la pilota a terra abans de realitzar el servei, aquest es seguirà comptabilitzant dins d'aquest apartat, encara que el colpeix de la pilota s'acabi realitzant fora de l'àrea.
- Joc continuat: Qualsevol acció en la qual el porter rebí la pilota per terra amb el peu, ja sigui per una passada d'un company o perquè els rivals han enviat la pilota amb poca potència i el porter decideix parar la pilota amb el peu en comptes de d'utilitzar les mans. Cal tenir en compte que el 1r contacte del porter amb la pilota ha de ser dins de l'àrea. Dins d'aquest grup s'hi inclouen les passades que es realitzen per terra i el porter es capaç de jugar-les amb el

peu, com també les passades de companys seus que es poden realitzar amb altres parts del cos diferents del peu, i en les qual el porter pot agafar la pilota amb les mans.

A partir d'aquí es marcarà si la posada en joc es realitza en curt o en llarg a partir d'un paràmetre espacial, que serà la línia de mig del camp i el primer contacte realitzat per el primer jugador en tocar la pilota després del servei. Així doncs un servei es realitza en curt si el primer contacte és dins del propi mig camp de joc, o es realitza en llarg si el primer contacte amb la pilota s'efectua en el mig camp contrari. En cas que el jugador disputi la pilota o realitzi el seu primer contacte sobre la línia del mig camp, hom considerarà el servei com a llarg.

En aquest punt m'agradaria destacar que per culpa de veure els partits a través de les retransmissions de la televisió, pot ser que en certes ocasions, no es vegi la jugada des del moment en que el porter inicia la posada en joc. Tot i això, si s'intueix que el servei ha estat realitzat per el porter, es comptabilitzaran les accions a partir del moment en el qual es recuperi la imatge del partit.

Definir com són les accions prèvies a la posada en joc del porter, em permetrà analitzar les maneres més freqüents a través de les quals el porter ha d'iniciar el joc. I per tant, em permetrà complir amb el cinquè dels objectius secundaris del treball.

Un cop s'ha determinat com poden ser les accions prèvies a la posada en joc, és el moment de parlar sobre el número d'encadenaments que serà necessari perquè la jugada es consideri vàlida o no. Es comptaran el nombre d'accions que s'encadenen fins a arribar al número de 6, o en altres paraules, es comptaran 6 accions més enllà del servei. He establert aquest criteri propi, perquè no he trobat estudis que valorin el mateix que jo estic buscant. I per això he decidit comptabilitzar fins a 6 encadenaments, perquè crec que són suficients com per demostrar que l'equip no ha perdut el control de la pilota després de posar la pilota en joc.

Per tal d'aclarir fins a quin punt es comptabilitzaran les accions, m'agradaria posar un exemple que clarifiqui aquesta situació: En una jugada en la qual hi hagi la següent seqüència: Servei-control-conducció-passada-control-regat-passada aquesta es comptabilitzarà com a correcte encara que la última passada no s'encadeni, perquè tal i com es pot veure, l'equip ha set capaç de encadenar 6 vegades (marcats amb els guionets) les 6 accions que s'han donat. Amb la qual cosa no serà necessari que la última passada connecti amb un company perquè es consideri una jugada bona.

Si a través d'un servei o posada en joc, l'equip assoleix aquest nombre d'encadenaments especificat, el servei serà considerat com a positiu (OK), mentre que si no s'arriben a encadenar aquest nombre d'accions per algun dels motius exposats a continuació, el servei serà considerat com a negatiu (KO):

- Pèrdua de possessió: Una jugada serà considerada negativa per pèrdua de possessió quan durant algun dels 6 encadenament un jugador de l'equip contraria impacti amb la pilota desviant-ne la trajectòria, sempre i quan aquesta acció no sigui una disputa aèria, ja que compte amb unes característiques especials (veure pàg. 35).
- Interrupció de l'equip contrari: Es considerarà jugada negativa per interrupció de l'equip contrari, quan l'equip contrari interrompi alguns dels encadenaments anteriors al sisè a través d'una falta, o interceptant la pilota i enviant-la a fora de banda.
- Interrupció del propi equip: Es considerarà jugada negativa per interrupció del propi equip, quan l'equip que ha posat la pilota en joc, interrompi el seu encadenament a través de la realització d'una falta o bé per contactar amb la pilota des d'una posició antireglamentària com seria el fora de joc.

A banda de comptabilitzar en el full d'observació el motiu per el qual s'ha perdut la pilota, també s'annotarà l'acció anterior al trencament de l'encadenament. He decidit comptabilitzar les accions a través de les quals es perd la pilota, per tal de complir amb els objectius secundaris tres i quatre, en els quals exposo quines són per mi les accions en les quals és més probable que es perdi l'encadenament, segons si l'equip serveix la pilota en llarg o en curt.

Finalment cal remarcar que en cada un dels partits visionats, s'annotava la possessió dels dos equips, per tal de poder extreure la possessió mitjana per equip dels 3 partits que analitzava. Crec que es important incloure aquesta dada en l'anàlisi dels partits, perquè serà necessària a l'hora de comprovar si els objectius secundaris 1 i 2.

Tots aquestes aspectes tractats fins ara, com la dada sobre la possessió, o la comptabilització de les accions en les quals s'ha trencat l'encadenament, es poden observar en el full d'observació (veure pàg. 37 i 38) creat per analitzar cadascun dels partits de la mostra.

Arribat en aquest punt, seria de vital importància definir i ajustar el terme d'acció i d'encadenament, per tal que quedin clars i no hi hagi dubtes a l'hora de visionar les jugades.

Començant per el terme d'acció, és necessari que m'introdueixi en la praxiologia motriu, que segons Parlebas (1981, citat a Castellano, 2000: p.12) és: "La ciència de l'acció motriu, registre de les seves condicions, dels mètodes de funcionament i del resultat de dur-la a terme." És a dir, segons Castellano (2000) aquesta ciència permet agrupar les diferents activitats físiques i esportives, que estan formades per situacions motrius diferents que proposen accions motrius particulars, que formen el que s'ha definit com a praxiologia motriu.

Així doncs, sembla que cal saber que són les situacions motrius abans de poder explicar que és una acció motriu. Segons Parlebas (2001, citat a Perea, 2008) la situació motriu és el conjunt d'elements objectius i subjectius que caracteritzen l'acció motriu d'una o més persones que, en un medi físic determinat, realitza una acció motriu. De tal manera que tota situació motriu està limitada en un espai i un temps determinat. Amb la qual cosa, el desenvolupament d'una acció motriu està condicionada per el on, el quan tenen lloc aquestes accions i els subjectes que hi intervenen. Com diu Perea (2008) els jugadors quan duen a terme una acció de joc, han d'observar on i com s'ubiquen els seus companys, els adversaris i la pilota.

Per tant podem dir que una acció motriu segons Parlebas (1981, citat a Castellano, 2000: p.12) és un: "procés de realització de les conductes motrius d'un o varis subjectes que actuen en una situació motriu determinada." Agafant aquesta idea d'acció com a base per a l'elaboració d'aquest treball, se sabrà que tot el que fa referència a acció de joc són totes aquelles situacions en les quals un jugador interactua amb els companys, els adversaris i la pilota.

Si tenim en compte això, i seguint el treball de Riera (1995) ens trobem davant del que ell anomena tàctica individual, ja que la persona interactua amb tres elements canviants com són:

- L'oponent: Interactuarà a través de la seva posició, situació en el camp, trajectòria, intencions, recursos tècnics, fatiga, etc.
- El mòbil: O en altres paraules, l'element utilitzat per vèncer l'oponent, que en aquest cas serà la pilota.

- Un mateix: Tindrà en compte diferents factors com la seva posició en el camp, la situació del joc, les conseqüències de les accions anteriors, els recursos tècnics dels quals disposa, etc.

En funció d'aquests elements, l'esportista valora els possibles efectes de les diverses alternatives tàctiques, i escull la que considera millor per assolir l'objectiu. A partir d'aquí, el jugador executarà l'acció tècnica escollida.

Un cop definit el terme d'acció, és el moment de concretar el que hom entén per encadenament. Si agafem el Diccionari de la Llengua Catalana i busquem encadenar, ens trobem amb una definició que diu: "Succeir-se com les anelles d'una cadena". Agafant aquesta definició com a referència i buscant el significat de la paraula succeir, trobem que l'encadenament no és altre cosa que realitzar una cosa que ve després d'una altra en el temps o l'espai.

Per tant hom utilitzarà aquest significat de l'encadenament per tal d'analitzar les accions de joc, de tal manera que per encadenar 6 accions, els jugadors analitzats hauran de ser capaços de dur a terme 6 de les definides accions de joc una darrera l'altre, i com s'ha dit anteriorment, sense que hi hagi cap contacte per part de l'equip rival, si no es amb l'excepció d'una disputa aèria (veure pàg. 35).

Agafant a Castelo (2009), com a base per explicar les accions, trobo que existeixen un total de 9 accions individuals de caràcter ofensiu que pot dur a terme el jugador que està amb possessió de la pilota. D'aquestes 9 hom només n'utilitzarà 7 ja que descartaré la que correspon a llançament de pilota des de la línia lateral, ja que qualsevol encadenament en el qual pilota que surti per la línia lateral, serà anotat com a negatiu. I la simulació o finta, ja que la contemplaré com una part del regat.

Així doncs em disposaré a definir totes i cadascuna de les accions a través de les quals comptaré el numero d'encadenaments que realitza un equip.

En primer lloc, trobem la recepció o control de la pilota, aquesta acció fonamentalment s'executarà quan un jugador rebí la passada d'un company. Castelo (2009) ens la defineix com l'acció de domini de la pilota efectuat per un jugador que la rep d'algun dels seus companys, normalment en forma de passada, o dels adversaris, normalment en forma d'intercepció. Segons el mateix autor, l'objectiu a l'hora d'aplicar aquesta acció es que el jugador pugui donar rendibilitat a les seves posteriors accions, de tal

manera que un bon control permetrà al jugador encadenar d'una millor manera la següent acció que vulgui dur a terme.

En segon lloc podem trobar la passada, per Castelo (2009) s'entén com l'acció de relació de comunicació material establida entre dos jugadors del mateix equip, i per tant, l'acció de relació col·lectiva més simple d'observar i executar. El principal objectiu d'aquesta acció serà la de generar una col·laboració entre 2 jugadors del mateix equip. Tal i com ens diu el mateix autor, la passada és l'acció predominant en el joc de futbol, perquè en un 80% de les situacions en les quals el jugador es troba en possessió de la pilota, té la intenció de passar-la a un altre company.

En tercer lloc parlaré de la conducció com un altre dels elements presents en les accions del jugador amb pilota. Segons Castelo (2009) entenem per conducció l'element a través del qual es realitza un desplaçament controlat de la pilota en un espai de joc per part del jugador que controla la pilota. Es tracta d'una acció força important per tal d'avançar cap a la porteria contraria, com per temporitzar el joc. En aquest punt m'agradaria incorporar un petit ítem per tal d'aclarir quan es comptabilitzarà la conducció en aquest treball. Des del meu punt de vista, es comptabilitzarà com a conducció quan un jugador realitzi més de 2 contactes amb la pilota per tal de fer un desplaçament cap a un espai de joc mantenint el control de la pilota mentre realitza l'acció.

Es important destacar aquest últim aspecte, perquè es poden donar dues situacions confoses. La primer surgeix quan un jugador rep la passada d'un company, i amb el primer contacte ja realitza un desplaçament cap a un espai, en aquest cas, l'acció serà inclosa dins del control, ja que hom interpreta que el jugador ha realitzat un control orientat. I la segona de les situacions que es pot observar, es quan un jugador, després de realitzar un control, realitza un sol contacte amb la pilota per avançar, en aquest cas, no es comptabilitzarà cap acció, ja que tal i com he determinat s'han de realitzar com a mínim dos contactes amb la pilota. Així doncs, en aquest cas es considerarà el contacte realitzat com a neutre i no s'anotará.

En quart lloc parlaré de la protecció de la pilota, aquesta acció està definida per Castelo (2009) com el comportament de l'atacant en possessió de la pilota amb la finalitat de guardar-lo davant de qualsevol intervenció dels adversaris directes. Amb la protecció de la pilota el jugador tendirà a buscar 4 aspectes fonamentals: temporitzar el procés ofensiu, deixar passar el temps de joc, trencar el ritme del rival o en determinades zones del camp, provocar infraccions en el joc. A aquesta definició

extreta d'aquest autor, m'agradaria afegir-hi dos ítems que en facin més clara la visualització en el joc:

- Perquè visualment sigui més entenedor quan el jugador està protegint la pilota, hom ho comptabilitzarà de manera que sigui necessari que el jugador situï el seu cos entremig del contrari i de la pilota.
- A més a més serà necessari que el jugador tingui la pilota controlada, és a dir, que si en una situació, el jugador està situant el cos entre el seu rival directe i la pilota, però aquest encara no la t'he controlada (pilota al terra i amb possibilitats de realitzar satisfactòriament una altra acció), l'acció no es comptarà.

En cinquè lloc hi trobem el regat, una acció que segons Castelo (2009) s'entén com l'acció de superar amb la pilota perfectament controlada l'adversari directe. L'autor ens parla d'una petita diferenciació segons si el jugador es capaç de superar a l'adversari amb o sense contacte físic. Des del punt de vista d'aquest treball no es farà una diferenciació, sinó que tant sols s'observarà si el jugador supera amb la pilota controlada al seu rival directe, i si es així, s'anotarà com una acció de regat.

En sisè lloc, i col·locaria l'acció de la centrada. Aquest element tàctic no està present en les accions individuals ofensives de les quals ens parla Castelo (2009), perquè en determinades situacions es pot considerar una passada. No obstant, jo crec que per l'estudi que estic duent a terme, es interessant incorporar l'acció de la centrada. Així doncs, hom definiria la centrada com un l'element tàctic de col·laboració en el qual el jugador que té la pilota vol connectar amb un company que està en disposició de dur a terme una rematada a porteria. Per distingir-ho més clarament, una centrada sempre provindrà d'un jugador que es trobi en un carril lateral. També pot existir que un jugador connecti amb un company en disposició de rematar des d'un carril central, en aquest cas, l'acció serà considerada una passada.

En setè lloc i trobarem el que Castelo (2009) anomena el colpeix amb el cap i el defineix com el gest tècnic de tocar la pilota amb el cap que depenent de la situació pot estar lligat amb un altre tipus d'acció com la conducció, la passada o el remat. Així doncs, hom creu que aquesta setena categoria hauria de prendre un altre concepte. Consideraré la setena acció com aquella situació anomenada disputa aèria, Mombaerts (2000) en fa referència en el seu treball, però en cap cas defineix el que entén per aquest concepte. Així doncs, com que no he trobat cap referència que definís de manera concreta aquesta acció, em veig obligat a oferir la meva definició.

Per mi, la disputa aèria és aquella acció per la qual dos o més jugadors salten o estan en contacte físic disputant una pilota que els arriba des de més amunt de les espatlles.

Un cop definida aquesta setena acció, m'agradaria remarcar que en qualsevol altre moment que un jugador utilitzi un copejament amb el cap, aquest serà considerat a través de la seva intencionalitat, és a dir, que comptarà com una passada si el colpeig ha estat realitzat amb aquesta finalitat, o serà considerat com una conducció o rematada si el jugador ha utilitzat aquest recurs amb aquesta intenció.

Finalment a totes aquestes accions caldria afegir-hi el remat, seguint a Castelo (2009) es defineix la rematada com l'acció exercida per el jugador sobre la pilota amb l'objectiu d'introduir-la en la porteria contrària. El principal objectiu d'aquesta acció és la de materialitzar el gol, i per això aquesta acció prendrà una importància tant gran en el joc.

En aquest punt m'agradaria fer un incís, ja que aquesta acció serà considerada com una acció definitiva. Amb això vull dir que tal i com explica Castelo (2009) l'objectiu fonamental de l'atac serà la culminació positiva de l'acció ofensiva que no es altre que la consecució del gol. Amb la qual cosa, i considerant que el remat és la única acció que permetrà al jugador finalitzar la jugada intentant aconseguir un gol, cada rematada que es doni en algun dels 6 encadenaments serà considerat com un encadenament positiu, i es marcarà per tal que quedi constància que a través d'iniciar el joc d'aquella manera s'ha aconseguit una rematada abans o durant l'assoliment dels 6 encadenaments.

Finalment m'agradaria comentar que si el porter posa la pilota en joc, i torna a tocar la pilota abans que s'hagin complert els sis encadenaments, l'acció que dugui a terme el porter comptarà com una acció més dins de l'encadenament. Si el porter realitza el sisè encadenament i desplaça la pilota, es comptarà com una nova posada en joc, sempre i quan el primer contacte que hagi tingut amb la pilota hagi estat dins de l'àrea.

3.4.2 Instruments

En aquest segon punt de l'apartat, exposaré quins seran els instruments que hom necessitarà per dur a terme tal investigació i recollir totes les dades necessàries per poder extreure unes conclusions que permetin validar la hipòtesi que s'ha creat i per determinar el compliment dels objectius secundaris.

Primer de tot, s'exposa un llistat de tots els programes i eines que es necessiten per tal de dur a terme aquesta recerca. Val a dir que aquí només s'exposaran els instruments, i serà en el següent punt on es farà l'explicació dels procediments que s'han seguit. Així doncs, aquests han estat els instruments utilitzats:

- Ordinador
- Microsoft Office Word 2007, i Microsoft Excel 2007.
- Longomatch versió: 0.18.6.
- Els 24 partits de l'Eurocopa cedits per l'empresa Soccer Services Barcelona durant les pràctiques que vaig dur a terme en aquest centre.
- Full d'observació (veure figura 3 i 4).
- Pàgina web per consultar les dades de possessió dels diferents partits:
<<http://es.uefa.com/uefaeuro/season=2012/matches/all/index.html>>

EQUIP ANALITZAT:

PARTIT:

No visionats (P,B,R):

Acció Prèvia	Servei	Efectivitat	
Porteria o Pilota aturada dins l'àrea	Curt	OK	Remat:
		KO	
	Llarg	OK	Remat:
		KO	
Aturada	Curt	OK	Remat:
		KO	
	Llarg	OK	Remat:
		KO	
Recepció a través del joc	Curt	OK	Remat:
		KO	
	Llarg	OK	Remat:
		KO	

Figura 3: Imatge de la part davantera del full d'observació utilitzat per captar les dades dels partits. Font: Elaboració pròpia.

Efectivitat	Efecte	Acció	Resultats		Total	
			C	LL	C	LL
KO	Perdua possessió	Passada				
		Protecció Pilota				
		Dribling				
		Centrada				
		Disputa aèria				
		Control				
		Conducció				
	Servei					
	Interrupció pròpia	Falta o fora de joc				
	Interrupció contrària	Falta				
Servei de banda						

Total Curt:

OK: KO:

Total Llarg:

OK: KO:

Inici Porteria:

Inici Bloatge:

Inici Joc:

Figura 4: Imatge de la part de darrera del full d'observació utilitzat per captar les dades dels partits. Font: Elaboració pròpia.

3.4.3 Procediments

En aquest últim punt dins de la investigació, es tractarà sobre els procediments que s'han seguit per tal de dur a terme aquest estudi, concretant totes les tasques i la manera com s'han realitzat.

En primer lloc, vaig haver d'elegir el tema i la configuració general del treball, tal i com s'explica de forma breu en el marc general, per tal de fer la presentació de la proposta del Treball final de grau.

Un cop van haver acceptat el tema del meu treball, era el moment de començar a configurar la recerca que hauria de dur a terme. Per tal de fer això, vaig aprofitar l'assignatura del Seminari d'investigació del primer semestre, per tal d'anar dissenyant la part més pràctica del treball.

A partir d'aquí va començar la redacció de les diferents parts del treball, com el marc general, per introduir el tema general del treball. El marc teòric que sustenta l'elecció del disseny de la part pràctica i ha d'aportar informació sobre la recerca per tal de discutir els resultats en l'apartat que trobem a continuació d'aquest. Després s'ha

elaborat aquest marc metodològic, a través del qual he pogut formar i dissenyar d'una forma més concreta el que ha estat la part més pràctica d'aquest treball.

Arribat en aquest punt, era el moment d'analitzar cadascun dels partits de la mostra per tal d'extreure'n resultats. Per tal de realitzar aquests anàlisis es duien a terme les següents tasques:

- Obrir el programa Longomatch i seleccionar el partit que es volia analitzar.
- Agafar 2 fulles d'observació i omplir les dades corresponents a l'equip a analitzar, partit i possessió (a través de la pàgina web que es troba en l'apartat 3.4.2 Instruments).
- Es començava a mirar el partit a una velocitat 5 vegades superior, tot esperant trobar una situació de les descrites per poder analitzar. En el moment en el qual un dels porters dels dos equips tocava la pilota dins de l'àrea, procedia a situar el programa a velocitat normal.
- El següent pas consistia en visionar la jugada. Val a dir, que si no quedava clar les accions que s'havien dut a terme. Hom tornava a visionar la jugada des del principi, i en cas que fos molt difícil discernir alguna acció, disminuïa la velocitat per tal de veure-ho més bé. M'agradaria remarcar que si la jugada quedava tallada per qualsevol repetició de jugada, i no es podia analitzar com havia estat el servei, tant sols anotava l'acció que havia precedit la jugada i prou.
- Un cop havia vist la jugada, procedia a anotar l'acció que precedia a la posada en joc del porter, marcar si havia estat jugada en curt o en llarg, i si s'havien realitzat els 6 encadenaments. En cas que no hagués estat així, també anotava a la part posterior del full d'observació a través de quina acció s'havia perdut la pilota.
- Aquest procés es repetia fins que havia analitzat totes i cadascuna de les jugades en les quals havien intervingut els porters. En aquest moment, extreia els resultats de cada equip en la part posterior del full d'observació on anotava: el total de jugades servides en curt i les que s'havien aconseguit encadenar (OK) i les que no s'havien encadenat (KO), el total de jugades servides en llarg, feia un recompte de les accions que havien provocat la pèrdua, i finalment feia un recompte de les accions que havien precedit a la posada en joc del porter.

Vaig dur a terme aquest procés en tots i cadascun dels partits de la mostra (veure annex del treball per observar els anàlisis de cada un dels partits). A partir d'aquí vaig anar extraient totes les dades de cadascun dels partits i les vaig anar afegint en un

document d'Excel en comú, on anava anotant totes els dades dels partits en el seu requadre corresponent. Un cop extretes totes les dades corresponents a les 1136 jugades analitzades, era el moment de dur a terme la comunicació, anàlisi i discussió d'aquests resultats. Un procés que s'explica a continuació.

4 Anàlisi i discussió dels resultats

En aquest quart apartat del treball, es tractaran els resultats generats a través de la part pràctica d'aquest treball. Mostraré els resultats, els interpretaré i discutiré en base al marc teòric, per tal d'extreure unes conclusions respecte la hipòtesi i els objectius secundaris. Finalment mostraré quins han estat els factors limitants de la recerca, i quines perspectives de futur es podrien seguir en relació a aquesta investigació.

4.1 Resultats, interpretació i discussió

En aquest primer subapartat mostraré primer de tot els resultats extrets a través de l'anàlisi dels 24 partits que formen la mostra. Tal i com es pot veure en la figura 5, el primer dels resultats que m'agradaria destacar, és el que fa referència a la hipòtesi d'aquest treball. Tal i com es pot veure, es mostren el tant per cent d'encadenaments que s'han succeït i els que no en funció de la tipologia de servei utilitzat. Cal destacar que hi ha hagut un total de 619 serveis en curt (388 si i 231 no) i 517 serveis en llarg (78 si i 439 no), formant un total de 1136 serveis comptabilitzats.

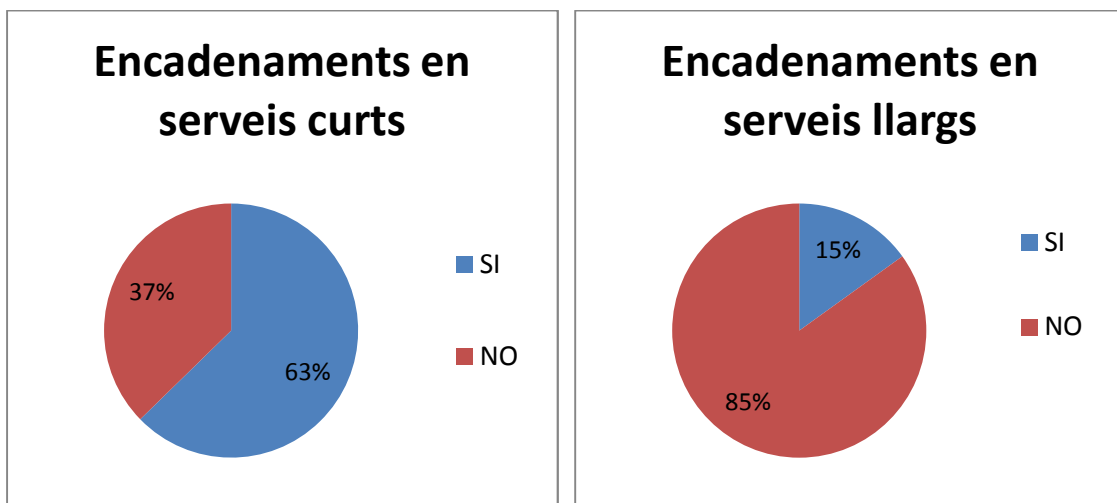

Figura 5: Gràfic on es mostren els encadenaments aconseguits en funció de la tipologia de posada en joc utilitzada. Font: Elaboració pròpia.

Aquests resultats demostren que en els partits de la mostra, el servei en curt ha permès aconseguir en un major grau, l'encadenament en 6 accions, si el comparem amb l'altre tipologia de servei. Una de les principal explicacions sobre aquest fet, està explicat en el marc teòric. Com bé vaig explicar, el model de joc en curt, prioritza el manteniment de la possessió de la pilota per sobre de la progressió cap a la porteria contraria. Aquest fet sustenta aquestes dades, que demostren com el joc en curt,

permet encadenar més vegades les accions permeten així que l'equip gaudeixi durant més temps de la possessió de la pilota.

En canvi, el joc en llarg prioritza la progressió cap a al porteria contraria abans que el manteniment de la pilota, tal i com mostren els resultats, ja que tant sols un 15% de les pilotes servides al camp contrari s'han aconseguit controlar i jugar amb cert criteri.

Un dels autors que parla sobre això són Sans i Frattarola (2009), destaquen que una de les maneres més habituals de perdre la possessió de la pilota, per errades a l'hora de prendre decisions, es donen quan el porter llança la pilota en profunditat, sense control i sense estar pressionat. Així doncs, els resultats d'aquest estudi certifiquen que en un 85% dels llançaments que es realitzen en llarg l'equip perd la pilota abans d'encadenar 6 accions.

En el treball de Mombaerts (2000) també trobem algunes estadístiques que mantenen una alta relació amb els resultats presentats. En aquest cas Mombaerts (2000) comptabilitza el risc d'errar en una passada, i ens diu que depèn de la seva longitud, de tal manera, que segons ell les passades en llarg fracassen en un 50% de les vegades, mentre que les passades en curt tant sols en un 10%. Aquestes dades demostren el mateix que aquest estudi, i es que el model de joc en curt, permet encadenar més accions sense perdre la pilota.

Però aquestes no han estat les úniques dades que s'han aconseguit en aquest estudi. Un altre aspecte rellevant en l'anàlisi del porter com a jugador dins del procés ofensiu, fa referència a la tipologia d'accions prèvies a través de les quals el porter rep la pilota abans de posar-la en joc.

Tal i com es pot veure en la figura 6, en el 41% dels cassos, el porter posa en joc la pilota a través del joc continuat, és a dir, a través de rebre la pilota i jugar-la directament amb el peu. En un 33% dels serveis, el porter inicia la jugada amb el joc aturat, ja sigui per un servei de porteria o perquè hi ha hagut una falta o un fora de joc dins de l'àrea. Finalment trobem que en un 26% dels cassos el porter juga la pilota després d'haver realitzat un blocatge.

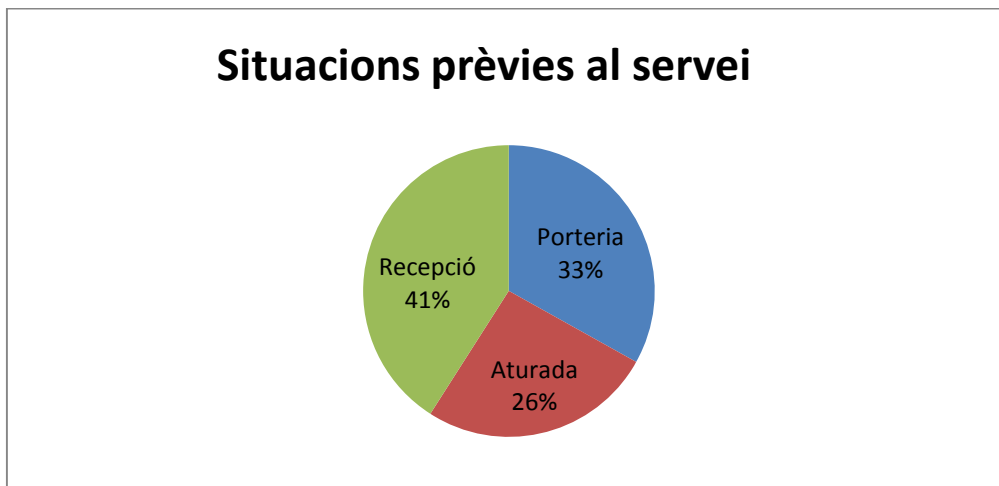

Figura 6: Gràfic on es mostren les situacions prèvies a través de les quals el porter ha rebut la pilota per tal de realitzar el servei. Font: Elaboració pròpia.

Aquestes dades són molt semblants a les aconseguides per Mato (2010) en el seu estudi, perquè en els dos cassos, el porter participa més vegades en realitzar serveis de porteria, respecte a la realització de passades i respecte als blocatges realitzats. Aquestes dades demostren el que diu Mato (2010) en referència a que el porter participa més durant el procés ofensiu del seu equip que durant el procés defensiu.

Aquestes dades s'han donat principalment per el fet que el porter participa en més accions ofensives que defensives. Això es conseqüència del fet que molts poques jugades s'acaben finalitzant a porteria. Segons l'estudi de Silva et.al. (2005) tant sols un 4.5% de les jugades acaba amb finalització a la porteria. Per tant, es normal que amb tant poques jugades acabant amb un remat a porteria, el porter tingui més participació en el procés ofensiu que en el procés defensiu.

Una altre de les dades destacables de l'estudi resideix en el fet que s'han comptabilitzat les jugades que no aconseguen assolir els 6 encadenaments. En aquests cassos, també s'annotava la última acció que havia dut a terme l'equip, per tal d'annotar i veure quines eren les accions en les quals es trencaven més encadenaments.

En referència a aquestes dades cal destacar que s'han separat les accions que trencaven jugades servides en curt i jugades servides en llarg. Respecte al primer grup, podem observar la figura 7, per tal de veure aquelles accions que han provocat un major trencament dels encadenaments (per veure resultats absoluts veure annex).

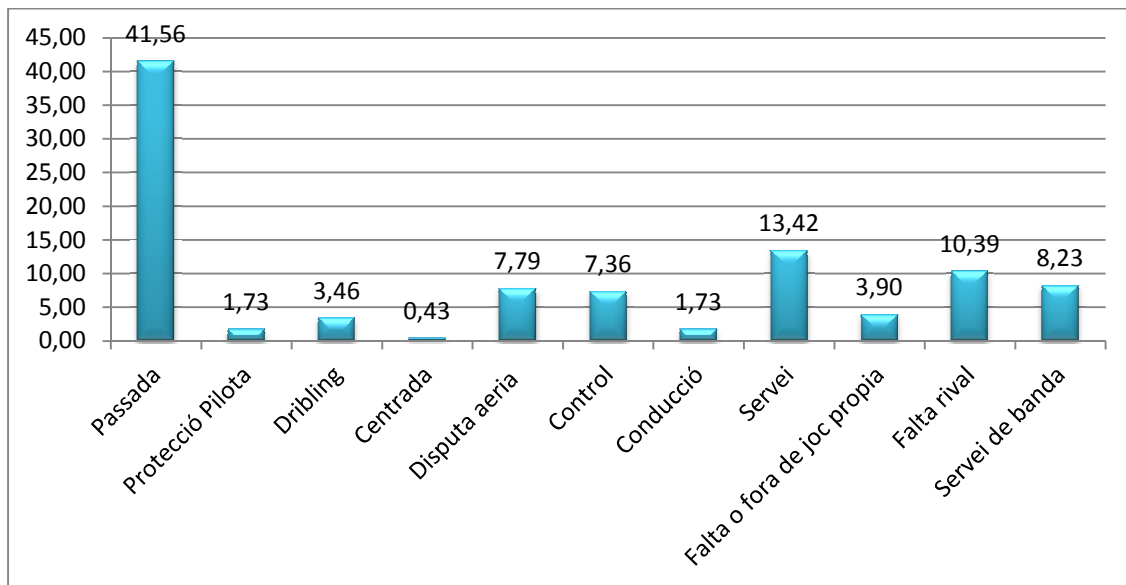

Figura 7: Gràfic on es mostren el % de les accions a través de les quals s'han perdut pilotes en els serveis en curt. Font: Elaboració pròpia.

Si ens fixem amb els resultats podem veure com la passada en un 41,56% és l'acció que ha provocat més trencaments, seguida del servei del porter i de les faltes provocades per l'equip contrari. Això demostra el que ens diuen Silva et.al. (2005) sobre el fet que les conductes de la passada i la conducció són les més utilitzades en el sector defensiu dels equips, essent la passada l'acció que més es duu a terme. Això es deu a causa del fet que existeixen unes característiques que faciliten la seva progressió en l'espai.

Així doncs, és normal que la passada sigui l'acció que provoca més errades, ja que al cap i a la fi, és l'acció que més s'utilitza en aquesta part del camp segons Silva et.al. (2005). Respecte la conducció trobem que els seus valors són molt baixos. Això es deuria al fet que els defenses utilitzen aquesta acció per avançar quan disposen de molts metres per endavant, però quan es troben davant la possible pressió d'un rival, decideixen utilitzar alguna altra tipologia d'acció per tal de seguir mantenint la pilota.

Un altre possible raonament per tal d'explicar aquest alt nombre de pèrdues en passades està relacionat amb una explicació de Mombaerts (2000). Aquest autor destaca que una de les condicions per aconseguir la victòria rau en la importància de no perdre les pilotes en camp propi. Per això quan un equip es veu pressionat per el rival, i davant la possibilitat de perdre la pilota en camp propi, una gran part dels jugadors decideix buscar una passada en llarg. Una acció que et permet no perdre la

pilota en el teu propi terreny de joc, però que dificulta l'encadenament a la passada (tal i com demostren els resultats de jugar en llarg).

Aquesta idea també es recolza a través d'observar com la disputa aèria, que es sol donar davant desplaçaments en llarg, és en un 7.79% la cinquena acció que més trencaments provoca. Aquesta dada demostra aquesta quantitat bastant elevada de passades en llarg que acaben o per perdre's directament, o bé per disputar-les aèriament amb les conseqüències que això comporta.

En canvi, observant la figura 8, es pot veure que hi ha una diferència bastant gran en les accions que porten al trencament dels encadenaments quan l'equip serveix en llarg (per veure els valors absoluts veure annex).

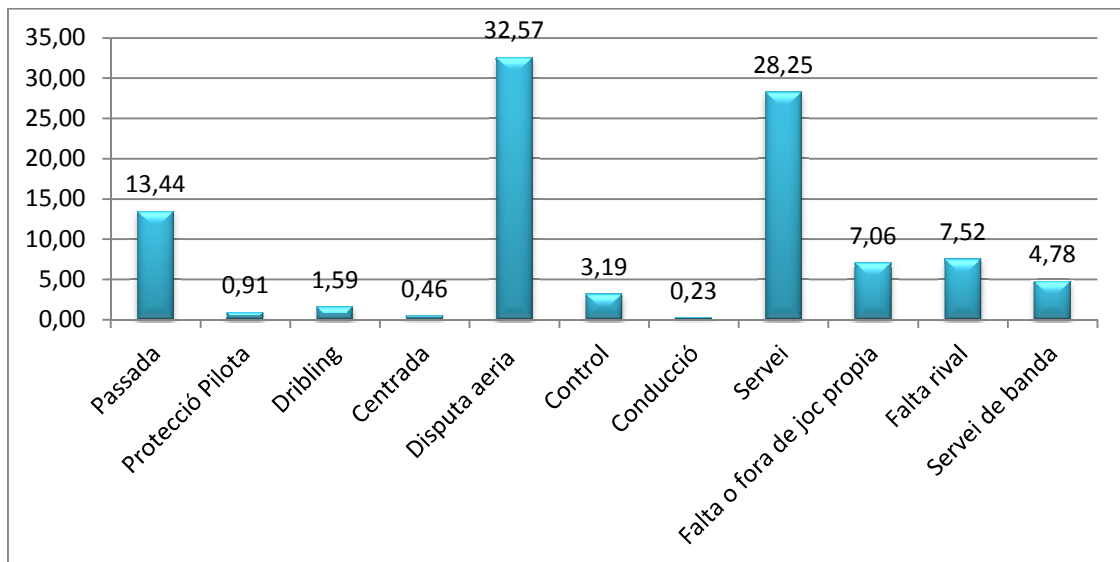

Figura 8: Gràfic on es mostren el % de les accions a través de les quals s'han perdut pilotes en els serveis en llarg. Font: Elaboració pròpia.

En aquest cas, podem veure com la disputa aèria és la que més trencaments provoca amb un 32.57%, seguida del servei amb un 28.25% i la passada amb un 13.44%. Agafant el treball de Mombaerts (2000) es pot veure com en sis de cada deu vegades un equip perd les possessió quan realitza un disputa aèria. Per això el més lògic és que la major part de les accions que es perden vinguin donades de la disputa aèria, ja que una gran part dels serveis en llarg, s'acaben encadenant a una disputa aèria.

Cal destacar també el fet que el servei sigui la segona acció amb més trencaments. Per el que s'ha pogut observar en els partits, aquest fet és deu a la gran quantitat de pilotes que els porters serveixen en llarg i acaben regalant la pilota a l'equip contrari.

Crec que la major part d'aquestes accions s'han perdut, perquè els porters, quan juguen la pilota en llarg, la solen jugar sense tenir un criteri clar. A més a més cal afegir-hi la dificultat que suposa jugar una pilota en llarg amb la precisió suficient com per fer-la arribar a un determinat jugador, sumant-hi el fet que en la zona de finalització, o en aquest cas la zona d'atac, hi ha una inferioritat numèrica de l'equip amb pilota (Cuadrado, 2012).

Finalment, m'agradaria remarcar que la passada segueix sent una acció que comporta molts trencaments, però com ja he explicat amb anterioritat té una explicació basada en el fet que destaca Castelo (2009), per el qual, la passada és l'acció predominant en el futbol, determinant fins i tot que en un 80% de les situacions, el jugador amb pilota té la intenció de passar-la a un company.

I ja per acabar amb la presentació dels resultats, només em queda parlar sobre la relació que manté la possessió envers les diferents posades en joc. En primer lloc, els resultats de l'estudi (veure annex) demostren que un 87.5% dels equips que tenen una possessió mitjana per sobre del 50% tenen un predomini per realitzar serveis en curt. Aquesta dada demostra que un alt nombre d'equips que tenen una tendència a tenir uns valors de possessió favorables, tenen prioritat perquè el porter jugui les pilotes en curt.

També m'agradaria destacar que en tots els cassos que s'han analitzat, tots els equips han dut a terme serveis tant en llarg com en curt. Aquest fet és pot explicar a través Lago et.al. (2010) que explica com la possessió de la pilota està condicionada per variables com la situació del partit, el marcador o el nivell de l'oponent, destacant que en determinats moments durant un partit, hi poden haver equips que adoptin un comportament diferent, adaptant el seu estil de joc a la situació. En referència a això, Sans i Frattarola (2009) destaquen que el joc en llarg pot ser utilitzat fins i tot per aquells equips que normalment juguen en curt, per contrarestar determinades situacions que sorgeixen en competició.

Davant d'això, és normal observar com alguns equips decideixen en determinats moments del partit (minuts finals quan l'equip està guanyant, últims minuts de la primera part, davant una gran pressió del rival) servir la pilota en llarg, quan normalment ho han estat fent en curt.

En segon lloc, els resultats de l'estudi mostren com el 88.89% dels equips que tenen una possessió mitjana superior a 54% tenen una major relació envers encadenaments

correctes/incorrectes, que aquells equips amb una possessió mitjana inferior o igual al 46%. Aquesta dada explicaria que els equips amb una major possessió de la pilota, tendeixen a realitzar posades en joc en curt i per tant utilitzen aquest recurs com una manera per mantenir la pilota i no perdre-la a través de realitzar serveis en llarg.

4.2 Conclusions

Una vegada explicades les dades que s'han extret de l'anàlisi de la mostra de partits realitzada, és el moment de extreure unes conclusions sobre la hipòtesi del treball i sobre el compliment o no diferents objectius plantejats.

Començant per la hipòtesi del treball: **“En la posada en joc del porter en curt s'encadenen un tant per cent més elevat de vegades les 6 accions, en comparació amb la posada en joc en llarg”**. He de dir que s'ha complert completament. Com s'observa en els resultats, en els serveis en curt s'encadenen un total del 63% de les jugades i en un servei en llarg tant sols un 15%. Amb la qual cosa, utilitzar un servei en curt, et permet tenir més possibilitats d'encadenar 6 accions que en un servei en llarg.

Respecte els diferents objectius secundaris que hom es plantejava en el començament d'aquest treball dins del marc general, tractaré cada un d'ells individualment, per veure si s'han complert o no.

En el primer cas, havia plantejat l'objectiu de comprovar que els equips que tenen una possessió mitjana de pilota per sobre del 50%, tenen un predomini per realitzar les posades de joc en curt. Com s'ha explicat mentre mostrava les dades en el punt anterior, queda comprovat com dins dels equips de la mostra, un 87.5% compleixen amb aquest objectiu.

En el segon cas, el segon objectiu parlava de comparar si els equips que tenen una possessió mitjana per sobre del 54%, tenen una major relació d'encadenaments correctes/incorrectes, que els equips amb una possessió mitjana inferior o igual a 46%. Com en l'anterior cas, les dades exposades en el punt anterior demostren que el 88.89% dels equips que estan inclosos dins d'aquests paràmetres, compleixen amb l'objectiu. Amb la qual cosa, es pot donar com a vàlid.

En tercer lloc, trobo l'objectiu que parla d'analitzar si més del 50% de les pèrdues de pilota en un servei en curt, es donen en els encadenaments de les passades. Aquest objectiu no es compleix del tot, ja que la passada només representa un 41.56% dels

trencaments de l'encadenament. No obstant, la passada és l'acció a través de la qual es trenquen la major part dels encadenaments que es realitzen en curt.

En quart lloc, el quart objectiu tracta d'examinar si l'acció per la qual hi ha més pèrdues de pilota en un servei en llarg són les disputes aèries. En aquest cas és compleix l'objectiu, ja que la disputa aèria és l'acció que més trencaments provoca quan es realitzen serveis en llarg.

I ja per acabar, l'últim dels objectius tractava d'estudiar si la pilota aturada dins de l'àrea és l'acció prèvia que es succeeix més vegades abans d'iniciar una posada en joc per part del porter. En aquest cas, l'objectiu tampoc succeeix, ja que la pilota aturada (33%) és la segona acció prèvia per darrera de la recepció a través dels peus (41%).

4.3 Limitacions i perspectives de futur

En aquest últim punt de l'anàlisi i discussió dels resultats, hom parlarà de les limitacions que s'ha trobat a l'hora de realitzar aquest treball, juntament amb les perspectives de futur per tal de seguir aquesta línia de investigació.

En primer lloc, reflexionaré sobre les limitacions d'aquest treball. Sens dubte, la primera limitació que em ve al cap respecte d'aquest estudi, són les retransmissions televisives que s'han utilitzat per analitzar la mostra. El fet de basar-se en vídeos extrets de les retransmissions televisives, provoca que en cadascun dels partits analitzats s'hagin perdut una bona quantitat de jugades a analitzar, perquè en el moment de la jugada, la televisió decideix mostrar repeticions de les jugades.

Un altre dels factors limitants de la recerca rau en el fet que només s'analitzaven les accions que duien a terme els jugadors amb pilota sense tenir en compte com actuaven els defensors. Amb això vull dir que en determinades accions que han provocat pèrdues de pilota, pot ser que no hagin estat causa d'una mala decisió o mala execució per part de l'atacant, sinó que es poden haver donat gràcies a una acció de talent defensiu.

Finalment la última de les limitacions més destacables que trobo a aquets estudi fa referència a la relació que s'intenta establir entre les posades en joc en curt, o els encadenaments i la possessió de la pilota o que un equip utilitzi un model de joc en curt. Si bé existeix una certa tendència entre servir i jugar en curt amb la possessió de la pilota o tenir més predisposició a tenir un model de joc en curt, que es demostra en les dades obtingudes. La possessió i tenir un model de joc basat en el joc en curt no

només depèn d'aquestes accions, sinó que s'han de tenir en compte molts altres comportaments al llarg del procés ofensiu.

En segon lloc, em toca parlar sobre les perspectives de futur per seguir amb aquesta línia d'investigació. Des del meu punt de vista, futurs estudis relacionats amb aquest tema haurien de girar entorn d'analitzar el perquè es produeixen aquests trencaments en els encadenaments. De tal manera que apostaria per estudiar coses com:

- Analitzar en quin número de l'encadenament es perd la pilota i analitzar la situació, intentant extreure més clarament el que ha portat a que es trenqui l'encadenament.
- Analitzar les sortides de pilotes dels centrals quan estan en zona d'inici del joc, per veure si s'arriba a unes conclusions semblants a les d'aquest estudi, quan són els centrals els qui juguen en curt o en llarg.

5 Bibliografia

- AGUADO, Manuel. "Sobre la lógica interna del juego en fútbol". *Training Futbol*, 2012, núm. 200, p. 16-23.
- CANO, Oscar. *El modelo de juego del FCBarcelona. Una red de significado interpretada desde el paradigma de la complejidad*. MC Sports, 2009
- CASTELLANO, Julen. *Observación y análisis de la acción de juego en el fútbol*. Tesis Doctoral, Universitat del País Vasc, 2000.
- CASTELLANO, Julen. "Análisis de las posesiones de balón en fútbol: frecuencia, duración y transición". *European Journal of Human Movement*, 2008, núm 21, p. 179-196.
- CASTELO, Jorge. *Tratado general de fútbol: Guía Práctica de ejercicios de entrenamiento*. Badalona: Editorial Paidotribo, 2009.
- CASTELO, Jorge. *Fútbol. Estructura y dinámica del juego*. Zaragoza: INDE Publicaciones, 1999.
- CUADRADO, Jesús. "La posesión de balón como punto de partida del juego en fútbol". *Training Futbol*, 2012, núm. 196, p. 16-23.
- FLORO, Benito. "Consideraciones y planteamientos del juego en fútbol". *Training Futbol*, 2012, núm. 194, p. 18-25.
- GAONA, Diego. "Inicio de la situación ofensiva desde el saque de portería". *Training Futbol*. 2011, núm. 184, p. 34-46.
- GÓMEZ, Maite; ÁLVARO, Jordi. "El tiempo de posesión como variable no determinante del resultado en los partidos de futbol". *El entrenador español de futbol*, 2002 núm. 97, pàg. 39-58.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana* [en línia]. Barcelona: 2013 [4 de gener del 2013]. Disponible a: <<http://dlc.iec.cat/index.html>>.
- LAGO, Carlos; CASÁIS, Luis; DOMÍNGUEZ, Eduardo; MARTÍN, Rafael; SEIRUL-LO, Francisco. "La influencia de la localización del partido, el nivel del oponente y el marcador en la posesión del balón en el fútbol de alto nivel". *Apunts: Educació Física i Esports*, 2010, núm. 102, p. 78-86.
- LAGO, Carlos; MARTÍN, Rafael. Análisis de variables determinantes en el fútbol de alto rendimiento: el tiempo de posesión del balón (abriendo la caja negra del fútbol). *Revista de Entrenamiento Deportivo*, 2005, Tomo XIX(2), p:13-20.
- LILLO, Juan Manuel; CUADRADO, Jesús. "Hablamos de fútbol con...Juan Manuel Lillo". *Training Futbol*, 2012, núm. 199, p. 8-15.

- MATO, Rubén. “Análisis de las acciones del portero”. *Training Futbol*, 2010, núm. 178, p. 24-33.
- MOMBAERTS, Érick, *Fútbol. Del análisis del juego a la formación del jugador*. Zaragoza: Publicaciones INDE, 2000.
- PEREA, Abigail Ernesto. *Análisis de las acciones colectivas en el fútbol de rendimiento*. Tesis doctoral, Universitat del País Vasc, 2008.
- REINA, Alvaro.; HERNÁNDEZ, Antonio. “Revisión de indicadores de rendimiento en fútbol”. *Revista iberoamericana de Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, 2012, núm. 1, p. 1-14.
- RIERA, Joan. “Estratègia, tàctica i tècnica esportives”. *Apunts: Educació Física i Esports*, 1995, núm. 39, p. 45-56.
- RUIZ, Raúl Alustiza. “Conservación y circulación de balón en el inicio del juego ofensivo”. *Training Futbol*, 2010, núm. 168, p. 34-46.
- SANS, A; FRATTAROLA, C. *Los Fundamentos del fútbol : programa AT-3 : etapa de rendimiento : un nuevo concepto en el que fundamentar la formación del futbolista y el entrenamiento de máximo rendimiento*. MC Sports, 2009.
- SILVA, António; SÁNCHEZ, Fernando, GARGANTA, Júlio; ANGUERA, M. Teresa. “Patrones de juego en el fútbol de alto rendimiento. Análisis secuencial del proceso ofensivo en el campeonato del mundo Corea-Japón 2002”. *Cultura, Ciencia y Deporte*, 2005, núm. 2 vol. 1, p. 65-72.
- SOLÉ, Fortunat. “Mejorar la eficacia del ataque”. *Training Futbol*, 2012, núm. 195, p. 36-46.
- TAMARIT, Xavier. *¿Qué es la “Periodización Táctica”? Vivenciar el <<juego>> para condicionar el Juego*. Pontevedra: MCSports, 2007.

6 Annex

En aquest apartat del treball s'hi inclouen tots aquelles documents , imatges o dades que fan referència al treball que s'ha dut a terme, però que no són tant importants com per incloure dins del treball. En aquest apartat bàsicament si poden trobar les dades absolutes que s'han extret de l'anàlisi dels resultats.

No visionats (P,A,R): P= 119 A=55 R=7

Acció Prèvia	Servei	Efectivitat			
Porteria o Pilota aturada dins l'àrea	Curt	124	OK	83	Remat: 2
			KO	41	
	Llarg	252	OK	40	Remat: 3
			KO	212	

Acció Prèvia	Servei	Efectivitat			
Aturada	Curt	209	OK	145	Remat: 3
			KO	64	
	Llarg	86	OK	12	Remat: 1
			KO	74	

Acció Prèvia	Servei	Efectivitat			
Recepció a través del joc	Curt	286	OK	160	Remat: 1
			KO	126	
	Llarg	179	OK	26	Remat: 1
			KO	153	

Curt SI NO Remat Curt: 6
 619 388 231

Llarg SI NO Remat Llarg: 5
 517 78 439

Total: 1136

Imatge 1: Quadre amb els resultants absoluts sobre l'anàlisi de les accions prèvies i el compliment o no dels encadenaments. Font: Elaboració pròpia.

Efectivitat	Efecte	Acció	Total			
			C	LL	C	LL
KO	Perdua possessió	Passada	96	59	41,56	13,44
		Protecció Pilota	4	4	1,73	0,91
		Dribling	8	7	3,46	1,59
		Centrada	1	2	0,43	0,46
		Disputa aèria	18	143	7,79	32,57
		Control	17	14	7,36	3,19
		Conducció	4	1	1,73	0,23
		Servei	31	124	13,42	28,25
	Interrupció pròpia	Falta o fora de joc pròpia	9	31	3,90	7,06
	Interrupció contrària	Falta rival	24	33	10,39	7,52
		Servei de banda	19	21	8,23	4,78
			231	439		
Total Curt: 619						
Total Llarg: 517						
Inici Porteria: 376 Porteria Aturada Recepció						
Inici Aturada: 295 376 295 465						
Inici Recepció: 465						
Total: 1136						

Imatge 2: Quadre amb els resultants absoluts sobre l'anàlisi de les accions que han portat a trencar els diferents encadenaments. Font: Elaboració pròpia.

Possessió mitjana	Serveis en curt	Serveis en llarg	OK/KO	Selecció
56,30%	38	14	30/22	França
44,67%	45	45	31/59	Anglaterra
63,33%	37	10	23/24	Espanya
39,67%	24	51	21/54	Irlanda
42,67%	41	31	24/48	Portugal
56%	35	12	25/22	Russia
46%	26	33	23/36	Polonia
54,30%	62	22	52/32	Holanda
46%	38	33	22/49	Suecia
53%	37	43	21/59	Ucrania
46,30%	10	63	19/54	Croacia
50,66%	54	20	30/44	Italia
53,66%	38	24	34/28	Alemania
49,33%	56	32	46/42	Dinamarca
46,66%	28	40	23/45	Grecia
51,33%	50	45	41/54	Republica Checa

Imatge 3: Quadre amb els resultants absoluts sobre l'anàlisi dels serveis en curt i en llarg de cadascun dels equips, i de la seva relació encadenaments correcte/incorrectes. Font: Elaboració pròpia.